

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ S.A.
W I POŁOWIE 2013 R.**

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2013 r.

SPIS TREŚCI

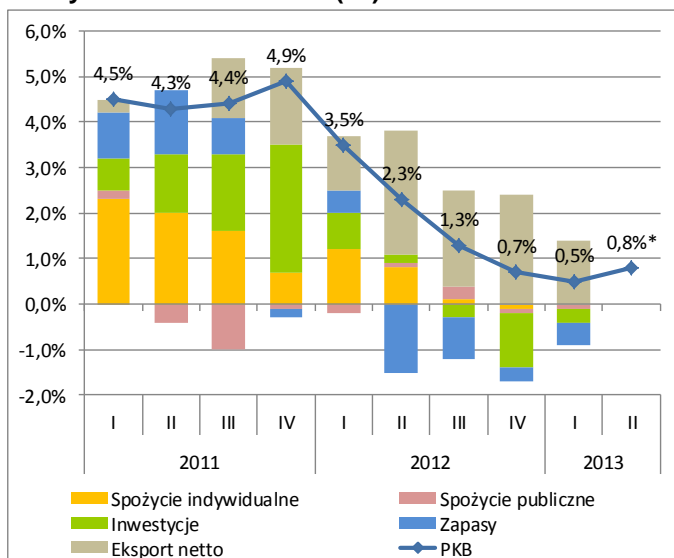
SPIS TREŚCI	2
1. WARUNKI ZEWNĘTRZNE FUNKCJONOWANIA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	3
1.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	3
1.2. WYNIKI SEKTORA BANKOWEGO	4
1.3. KONIUNKTURA GIEŁDOWA I INWESTYCYJNA.....	7
2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A. I METODY KONSOLIDACJI SPRAWOZDANIA	8
3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BGŻ S.A. W I POŁOWIE 2013 R.	8
4. WŁADZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	9
4.1. ZMIANY W SKŁADZIE RADY NADZORCZEJ.....	9
4.2. ZMIANY W SKŁADZIE ZARZĄDU	9
5. ZEWNĘTRZNE OCENY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	9
5.1. RATINGI.....	9
6. STRUKTURA AKCJONARIATU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	9
7. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	10
7.1. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	10
7.2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	15
7.3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	16
7.4. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO	17
7.5. FUNDUSZE WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	18
8. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ W 2012 R.	20
8.1. KANAŁY DYSTRYBUCJI	20
8.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA	23
8.3. USŁUGI MAKLERSKIE ORAZ DYSTRYBUCJA JEDNOSTEK UCZESTNICTWA TFI.....	26
8.4. BANKOWOŚĆ INSTYTUCJONALNA	27
8.5. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM	32
8.6. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI	34
8.7. FINANSOWANIE OPERACJI HANDLU ZAGRANICZNEGO.....	34
8.8. ORGANIZACJA I KADRY	35
8.9. INFORMATYKA	38
9. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	39
9.1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O.	39
9.2. BGŻ LEASING SP. Z O.O.	39
10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....	40
10.1. RYZYKO KREDYTOWE	40
10.2. RYZYKO FINANSOWE.....	42
10.3. RYZYKO OPERACYJNE	45
10.4. RYZYKO PRAWNE	45
11. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.....	46
12. ISTOTNE ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ	46

1. WARUNKI ZEWNĘTRZNE FUNKCJONOWANIA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

1.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Dynamika Produktu Krajowego Brutto w I kw. 2013 r. obniżyła się z 0,7% r/r w IV kw. 2012 r. (dane po korekcie GUS) do 0,5% r/r, tj. najniższego poziomu od I kw. 2009 r. Był to efekt niższego wkładu we wzrost PKB ze strony eksportu netto (+1,4 pkt. proc. w I kw. 2013 r. w porównaniu z +2,4 pkt. proc. w IV kw. 2012 r.) w efekcie trwającej recesji w Unii Europejskiej, a zwłaszcza w związku z dalszym osłabieniem wzrostu gospodarczego w Niemczech. Na dynamikę PKB nadal ujemny wpływ miały nakłady inwestycyjne, choć był on mniej wyraźny niż w IV kw. 2012 r. (-0,3 pkt. proc. w I kw. 2013 r. wobec -1,2 pkt. proc. w IV kw. 2012 r.), co było konsekwencją bardzo niskiego poziomu wydatków inwestycyjnych w I kw. 2012 r., tj. niskiej bazy. Wielkość tych nakładów pozostała jednak relatywnie niewielka, odzwierciedlając utrzymanie niskiej absorpcji funduszy unijnych przez Polską gospodarkę, a także brak gotowości do inwestycji po stronie podmiotów prywatnych. Według szacunków Banku BGŻ w skali całego pierwszego półrocza 2013 r. wzrost PKB wyniósł 0,7% r/r. Złożył na to się spadek inwestycji o 1,6% r/r, co było głównie wynikiem utrzymywania się niskich inwestycji publicznych w zakresie budowy infrastruktury. Ujemna dynamika inwestycji przełożyła się na spadek popytu krajowego o 0,7% r/r. Wzrost PKB wspierało spożycie prywatne, które rosło w skali całego półrocza o 0,2% r/r. W przypadku spożycia indywidualnego było to konsekwencją powrotu realnych płac do wzrostów oraz istotnej waloryzacji świadczeń społecznych, a po części także złagodzenie regulacji dotyczących rynku kredytów konsumpcyjnych.

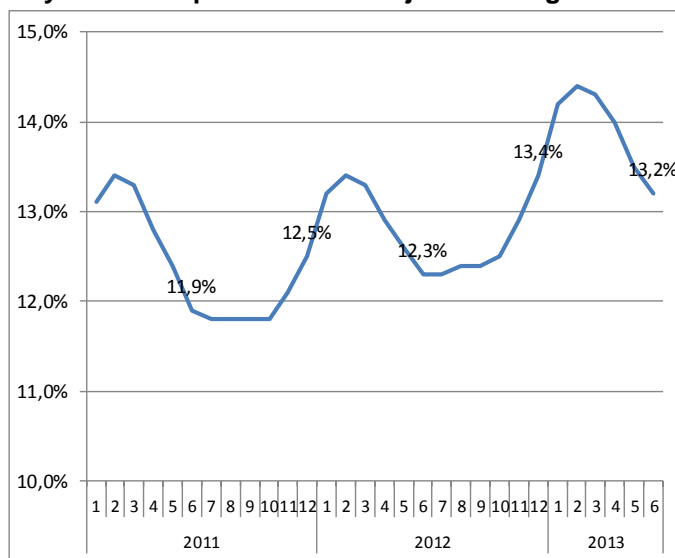
Wykres 1. Wzrost PKB (r/r)

* Prognoza BGŻ S.A.

Źródło: GUS, szacunki własne

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

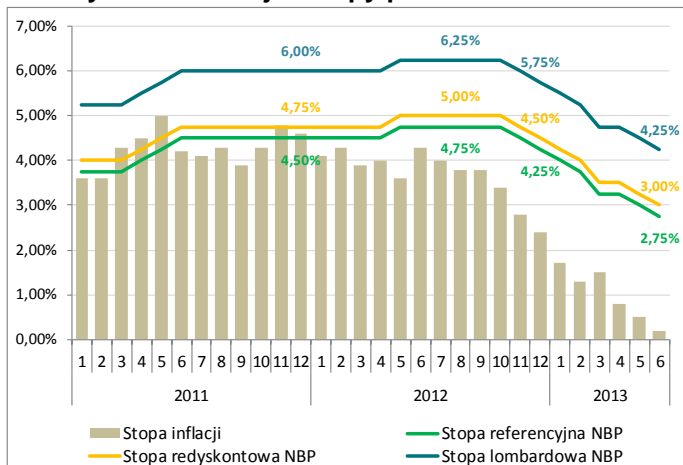
Utrzymująca się niska aktywność gospodarcza w Europie w połączeniu z załamaniem popytu wewnętrznego w kraju przełożyły się na drastyczne spadki produkcji przemysłowej w I kw. 2013 r. Zarejestrowane w II kw. odbicie w popycie prywatnym pozwoliło poprawić sytuację w sektorze przemysłowym. W efekcie produkcja przemysłowa, która w I kw. spadała w tempie -1,6% r/r, w II kw. wzrosła o 1,3% r/r. Pozwoliło to w skali półrocza osiągnąć wynik na poziomie -0,1% r/r. Ujemna dynamika produkcji przemysłowej oraz załamanie produkcji budowlano-montażowej (na przestrzeni I półrocza 2013 roku doszło do jej spadku w relacji do I półrocza 2012 o -20,4%) przełożyły się na pogorszenie sytuacji na rynku pracy. W efekcie dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw spadła z -0,1% r/r w II półroczu 2012 r. do -0,9% w I półroczu 2013 r. Stopa bezrobocia (niewyrównana sezonowo) w czerwcu 2013 r. wyniosła 13,2% w porównaniu z 12,3% rok wcześniej.

Wobec istotnego pogorszenia na rynku pracy, dalszemu spadkowi uległa dynamika nominalnych wynagrodzeń r/r, która w I połowie 2013 r. wyniosła 2,1% r/r (wobec 4,6% r/r rok wcześniej). Mimo to dynamika realnych wynagrodzeń w I połowie 2013 r. wzrosła do 1,2% r/r, wobec 0,5% r/r rok wcześniej. Wpływ na to miała spadająca, za sprawą słabego popytu i spadku cen paliw i energii, inflacja. Średnio wyniosła ona w I połowie 2013 r. 0,9% r/r.

Niski poziom bieżącej i oczekiwanej inflacji skłoniły RPP do dokonania w I połowie 2013 r. cięć stóp o łącznej skali 150 punktów bazowych, w wyniku których stopa referencyjna banku centralnego osiągnęła poziom 2,75%. Decyzje te RPP podjęła w obliczu wyraźnych symptomów spowolnienia gospodarczego. Stopa redyskonta weksli – od której wysokości uzależnione jest oprocentowanie kredytów preferencyjnych dla rolnictwa – została obniżona do 3,00%. W lipcu 2013 r. miała miejsce kolejna obniżka stóp NBP o 25 punktów bazowych, która była dyskutowana przez rynki finansowe już w trakcie czerwca.

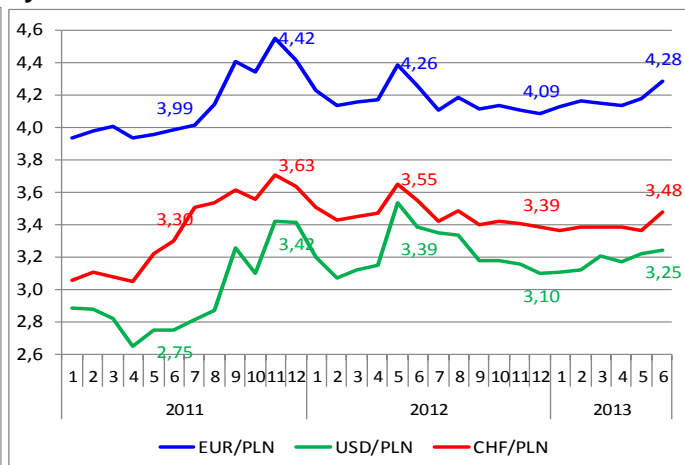
Przez pierwsze pięć miesięcy 2013 r. zmienność na rynku walutowym (w tym szczególnie złotego) była umiarkowana. Kurs EUR/PLN znalazł się w stosunkowo wąskim paśmie 4,05-4,20, a USD/PLN w paśmie 3,03-3,28. Po okresie dużych zawirowań związanych z sytuacją w strefie euro (szczególnie w Grecji), prowadzone przez instytucje międzynarodowe działania doprowadziły do uspokojenia sytuacji na przełomie 2012 i 2013 r. Stabilności złotego nie zaszkodził również silny napływ kapitałów międzynarodowych na krajowy rynek obligacji skarbowych. W czerwcu doszło jednak do istotnego osłabienia złotego, kurs EUR/PLN dotarł powyżej poziomu 4,30. Przyczyną takiej sytuacji stały się spekulacje o możliwym zmniejszeniu skali programu ilościowego luzowania polityki pieniężnej przez Rezerwę Federalną, które doprowadziły do odpływu kapitałów z krajowego rynku obligacji skarbowych. Złotemu szkodziła ponadto niepewność związana z sytuacją polityczną i budżetową Polski, a także spekulacje dotyczące reformy Otwartych Funduszy Emerytalnych. Wraz z uspokojeniem sytuacji w strefie euro w I połowie 2013 r. nastąpiło stopniowe osłabienie franka szwajcarskiego wobec euro. Biorąc jednak pod uwagę historyczne poziomy kursu EUR/CHF, skala tego ruchu była bardzo ograniczona.

Wykres 3. Inflacja i stopy procentowe

Źródło: GUS i NBP

Wykres 4. Kurs PLN

1.2. WYNIKI SEKTORA BANKOWEGO

Według wstępnych danych Komisji Nadzoru Finansowego w pierwszym półroczu 2013 r. wynik finansowy netto krajowego sektora bankowego wzrósł o 1,9% r/r i osiągnął poziom ok. 8,2 mld PLN (w porównaniu z ponad 8,0 mld PLN w analogicznym okresie 2012 r.). O poprawie wyniku netto sektora przesądził głęboki spadek salda odpisów i rezerw w ujęciu rocznym (o 30,9%), któremu towarzyszył wzrost wyniku z pozostałej działalności operacyjnej (o 110,2% r/r). Na roczną zmianę zysku sektora niewielki pozytywny wpływ miała także redukcja kosztów działania banków (o 0,8% r/r), przy czym spadek dotyczył tylko kosztów ogólnego zarządu.

Sam wynik banków z działalności bankowej w analizowanym okresie uległ jednak zauważalnemu pogorszeniu. Przesądził o tym wyraźny spadek wyniku odsetkowego (o 8,9% r/r), związany głównie z trwającym cyklem łagodzenia polityki pieniężnej, a także słabą akcją kredytową w sektorze przedsiębiorstw i w segmencie kredytów mieszkaniowych dla ludności. Na spadek wyniku odsetkowego dodatkowo nałożyło się pogorszenie wyniku z tytułu opłat i prowizji (o 2,4% r/r), co poza dokonaną przez organizacje płatnicze obniżką stawek opłat interchange, mogło wynikać m.in. z utrzymującej się konkurencji na rynku kont osobistych i wspomnianej, słabej akcji kredytowej w wybranych segmentach rynku. Negatywną kontrybucję do zmiany wyniku z działalności bankowej miały także: spadek

przychodów z tytułu dywidend (o 19,4% r/r) i spadek tzw. pozostałych pozycji wyniku z działalności bankowej, które zdecydowały o stabilizacji wyniku sektora w 2012 r. (o 3,7% r/r).

Tabela 1. Wybrane elementy rachunku zysków i strat sektora bankowego

<i>mln PLN</i>	I-VI 2013	I-VI 2012	Zmiana r/r	
Wynik z tytułu odsetek	16 297	17 880	(1 583)	(8,9%)
Wynik z tytułu prowizji	6 997	7 170	(173)	(2,4%)
Przychody z tytułu dywidend	692	858	(166)	(19,4%)
Pozostałe pozycje	3 800	3 947	(147)	(3,7%)
Wynik z działalności bankowej (ogółem)	27 786	29 856	(2 069)	(6,9%)
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	864	411	453	110,2%
Koszty działania banków	(13 830)	(13 946)	116	(0,8%)
Amortyzacja	(1 297)	(1 287)	(10)	0,8%
Saldo odpisów aktualizujących z tyt. utraty wartości aktywów oraz pozostałych rezerw	(3 509)	(5 079)	1 569	(30,9%)
Zysk brutto	10 033	9 954	78	0,8%
Podatek dochodowy i pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku	(1 847)	(1 919)	72	(3,8%)
Zysk netto	8 183	8 028	155	1,9%

Źródło: KNF.

Po zasileniu zyskami netto fundusze własne krajowego sektora bankowego (uwzględniane przy wyliczaniu współczynnika wypłacalności) wzrosły na koniec czerwca 2013 r. o 5,3% wobec końca 2012 r., do 135,9 mld zł. Natomiast ogólny wymóg kapitałowy – przy ograniczonej akcji kredytowej w wybranych segmentach rynku, ale słabnącym złotym – zwiększył się o 2,1% wobec końca 2012 r., do 71,5 mld zł. W efekcie współczynnik wypłacalności sektora wzrósł o 0,5 pp. wobec końca 2012 r., do 15,2%.

W pierwszej połowie 2013 r. aktywność kredytowa sektora bankowego mierzona tempem wzrostu wolumenu kredytów dla klientów niebankowych utrzymała się na niskim poziomie (na koniec czerwca kredyty zwiększyły się o 3,5% r/r). Tempo wzrostu depozytów od klientów niefinansowych pozostało zaś umiarkowane (wzrost o 7,3% r/r).

Zadłużenie z tytułu kredytów dla osób prywatnych zwiększyło się na koniec czerwca 2013 r. tylko o 1,7% r/r. Wynikało to ze spowolnienia na rynku kredytów mieszkaniowych oraz utrzymującej się słabej koniunktury na rynku bankowych kredytów konsumpcyjnych (pewne oznaki ożywienia na tym rynku stały się widoczne w II kw. 2013 r.). Mniejszy popyt na kredyty mieszkaniowe był związany m.in. z zakończeniem w grudniu 2012 r. rządowego programu „Rodzina na swoim” oraz obowiązywaniem zwłaszcza w pierwszej części analizowanego okresu restrykcyjnych Rekomendacji KNF, formalnie ograniczających dostępność kredytów mieszkaniowych. Ponadto trudna sytuacja na rynku pracy oraz utrzymująca się niepewność co do kształtowania się sytuacji finansowej gospodarstw domowych były czynnikiem powstrzymującym konsumentów przed zaciąganiem nowych kredytów mieszkaniowych. Na odwołanie przez nich decyzji kredytowych dodatkowo wpłynąć mogło oczekiwanie na wejście w życie nowego rządowego programu „Mieszkanie dla Młodych”. Należy przy tym podkreślić, że w analizowanym okresie – mimo utrzymywania zaostrzonej polityki kredytowej przez banki – nastąpił wyraźny spadek kosztów obsługi kredytów mieszkaniowych (a tym samym wzrost ich dostępności), związany z trwającym cyklem obniżek stóp procentowych przez RPP. Jeżeli chodzi o walutową strukturę nowo udzielonych kredytów mieszkaniowych, według ZBP w pierwszej połowie 2013 r. dominowały w sprzedaży złote kredyty mieszkaniowe. Sprzedaż walutowych kredytów mieszkaniowych była marginalna.

Tabela 2. Wartość kredytów sektora bankowego

<i>mld PLN, stan na koniec roku</i>	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana r/r	
Kredyty dla osób prywatnych	460,5	449,5	452,9	7,6	1,7%
- kredyty mieszkaniowe	332,2	319,8	320,5	11,7	3,7%
- złotowe	154,6	144,3	132,3	22,4	16,9%
- walutowe	177,5	175,5	188,2	-10,7	-5,7%
- kredyty konsumpcyjne	128,3	129,7	132,4	-4,1	-3,1%
Kredyty dla podmiotów instytucjonalnych	468,2	451,2	444,0	24,2	5,5%
- niebankowe instytucje finansowe	40,9	32,1	30,0	10,9	36,4%
- podmioty gospodarcze	349,2	339,4	340,1	9,1	2,7%
przedsiębiorstwa	263,4	257,0	259,4	4,0	1,6%
przedsiębiorcy indywidualni	56,0	53,5	53,2	2,9	5,4%
rolnicy indywidualni	24,9	24,1	23,3	1,6	6,7%
instytucje niekomercyjne	4,9	4,8	4,3	0,6	14,0%
- sektor budżetowego	78,2	79,6	73,9	4,2	5,7%
Kredyty dla klientów niebankowych	928,7	900,6	896,9	31,8	3,5%

Źródło: NBP, dane dla monetarnych instytucji finansowych z wył. banku centralnego i SKOK-ów, tylko rezydenci.

W drugim kwartale 2013 r. odnotowano symptomy poprawy słabej dotychczas sytuacji na rynku kredytów konsumpcyjnych; tempo spadku ich dynamiki zauważalnie się zaś zmniejszyło. Przyczynić się do tego mogła m.in. liberalizacja Rekomendacji T ogłoszona przez KNF w końcu lutego 2013 r., zwłaszcza że ciągle utrzymywała się duża presja banków na sprzedaż kredytów gotówkowych. Zahamowanie tempa spadku zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych w ujęciu rocznym mogło jednak także wynikać z mniejszej niż w analogicznym okresie 2012 r. sprzedaży części portfela „złych” kredytów przez niektóre banki.

W pierwszej połowie 2013 r. utrzymało się niskie tempo rozwoju akcji kredytowej w segmencie przedsiębiorstw. Należy to wiązać z utrzymującą się słabą koniunkturą w krajowej gospodarce oraz niepewnością co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej. Skutkowało to niską aktywnością gospodarczą firm i ograniczeniem nakładów inwestycyjnych, a także większym wykorzystaniem przy realizacji inwestycji środków własnych.

Podstawowym źródłem wzrostu depozytów sektora bankowego w pierwszej połowie 2013 r. pozostały oszczędności osób prywatnych. Tempo ich wzrostu było zbliżone do osiągniętego w 2012 r., ale przesądził o nim silny przyrost wolumenu depozytów bieżących, w tym zwłaszcza na rachunkach oszczędnościowych. W analizowanym okresie odnotowano za to silne spadki depozytów terminowych, co należy wiązać z głębokim spadkiem oprocentowania lokat bankowych, wywołanym trwającym cyklem obniżek stóp procentowych przez RPP. Istotnymi czynnikami, które mogły mieć wpływ na umiarkowaną dynamikę depozytów ludności były też: wysokie bezrobocie oraz przejściowa poprawa sytuacji na GPW w Warszawie. Z drugiej strony lokowaniu środków przez ludność w bankach sprzyjać mogły m.in.: utrzymujące się obawy o utratę pracy i nadal stosunkowo niska skłonność do zakupów, przekładające się na podwyższoną skłonność do oszczędzania Polaków.

Pierwsza połowa 2013 r. przyniosła za to stabilizację, a następnie stopniową poprawę sytuacji na rynku depozytów korporacyjnych. Do wzrostu aktywności depozytowej przedsiębiorstw przyczyniło się ograniczenie przez nie nakładów inwestycyjnych oraz wzrost przychodów z eksportu głównie w konsekwencji osłabienia złotego. Skokowy wzrost rocznej dynamiki depozytów przedsiębiorstw w analizowanym okresie był jednak w części wynikiem efektu niskiej bazy statystycznej związanego z dużą inwestycją kapitałową jednego z polskich koncernów wydobywczych, sfinalizowaną w marcu 2012 r.

Tabela 3. Wartość depozytów sektora bankowego

<i>mld PLN, stan na koniec półrocza</i>	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana	
Depozyty osób prywatnych	489,3	471,0	452,5	36,8	8,1%
- bieżące	239,4	205,6	208,5	30,9	14,8%
- terminowe	249,9	265,4	244,0	5,9	2,4%
Depozyty podmiotów instytucjonalnych	367,1	357,5	345,7	21,4	6,2%
-niebankowe instytucje finansowe	50,7	56,2	50,4	0,3	0,6%
- depozyty podmiotów gospodarczych	240,7	239,6	228,5	12,1	5,3%
przedsiębiorstwa	191,1	189,8	182,9	8,2	4,5%
przedsiębiorcy indywidualni	23,3	25,4	21,7	1,6	7,4%
rolnicy indywidualni	8,8	7,8	7,8	1,0	13,4%
instytucje niekomercyjne	17,5	16,6	16,2	1,3	7,9%
- depozyty sektora budżetowego	75,8	61,7	66,8	9,0	13,4%
Depozyty klientów niebankowych	856,4	828,5	798,2	58,2	7,3%

Źródło: NBP, dane dla monetarnych instytucji finansowych z wył. banku centralnego i SKOK-ów, tylko rezydenci.

1.3. KONIUNKTURA GIEŁDOWA I INWESTYCYJNA

W I półroczu 2013 r. zanotowane zostało znaczne rozwarstwienie pomiędzy notowaniami akcji dużych spółek, a podmiotów średnich i mniejszych. Z jednej strony, największe spółki reprezentowane przez indeks WIG20 zanotowały w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2013 r. stratę wynoszącą 13% (co oznacza zniwelowanie połowy wzrostów z całego 2012 r.), z drugiej jednak strony małe i średnie spółki (reprezentowane odpowiednio przez indeksy sWIG80 oraz mWIG40) oparły się spadkom i odnotowały wzrosty (mWIG40 o blisko 9%, sWIG80 o ponad 12%). Cały rynek, którego kondycję obrazuje indeks WIG zakończył półrocze ze stratą wynoszącą 5,7%.

Bardzo duży wpływ na obraz całego półrocza miały wydarzenia ostatnich 2 tygodni czerwca. Najpierw szef amerykańskiej Rezerwy Federalnej zapowiedział zakończenie trzeciej rundy luzowania ilościowego, na co światowe giełdy zareagowały kilkoma dniami panicznej wyprzedaży. Następnie, w czasie gdy główne światowe rynki odrabiały część strat, w Polsce ukazał się raport na temat wpływu OFE na gospodarkę oraz wstępne warianty reformy systemu emerytalnego. Rynek przyjął je ze znacznym sceptycyzmem, co skutkowało brakiem wyraźnych wzrostów i dużą zmiennością na GPW.

Na rynku polskich obligacji skarbowych I połowa 2013 r. przyniosła zakończenie trwającej przez cały 2012 r. hossy. W prawdzie na przełomie kwietnia i maja rentowności polskich obligacji 10-letnich zbliżyły się nawet do poziomu 3%, jednak czerwiec przyniósł zdecydowane odreagowanie i wzrosty rentowności powyżej 4%.

Tabela 4. Wartość głównych indeksów na GPW

Indeks	30.06.2013	31.12.2012*	30.06.2012	Zmiana r/r	Zmiana w I połowie 2013 r.
WIG	44 747	47 461	40 811	9,6%	-5,7%
WIG20	2 245	2 583	2 275	-1,3%	-13,1%
mWIG40	2 776	2 553	2 300	20,7%	8,7%
sWIG80	11 716	10 444	9 520	23,1%	12,2%

*ostatnia sesja na warszawskiej giełdzie w 2012 r. odbyła się 28.12.2012

Źródło: GPW.

W I połowie 2013 r. na rynku głównym GPW pojawiło się 9 nowych spółek, z czego 4 na skutek przeniesienia notowań z rynku NewConnect. Liczba spółek notowanych na GPW zwiększyła się z 438 na koniec grudnia 2012 r. do 442 na koniec czerwca 2013 r. Na rynku zorganizowanym NewConnect, w I połowie 2013 r. pojawiło się 28 nowych emitentów (w całym 2012 r. zadebiutowało na tym rynku 89 nowych spółek).

Tabela 5. Liczba spółek, kapitalizacja i obroty na GPW

	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012	Zmiana r/r
Liczba spółek	442	438	434	1,84%
Kapitalizacja spółek krajowych (mln PLN)	514 724	523 390	472 690	8,89%
Wartość obrotów akcjami (mln PLN)	132 156	202 880	102 585	28,83
Wolumen obrotów kontraktami futures (tys. szt.)	6 120	10 592	5635	8,61%

Źródło: GPW

Na koniec I półrocza 2013 r., na rynku obligacji Catalyst notowanych było łącznie 446 emisji obligacji, a wartość przeprowadzonych emisji przekroczyła 615 mln PLN.

2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A. I METODY KONSOLIDACJI SPRAWOZDANIA

Według stanu na 30.06.2013 r. w skład Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. (dalej: „Grupa”) wchodził Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. jako podmiot dominujący (dalej: „Bank”) oraz:

- Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. – jednostka zależna,
- BGŻ Leasing Sp. z o.o. – jednostka stowarzyszona.

Tabela 6. Zakres konsolidacji

Nazwa jednostki	Rodzaj prowadzonej działalności	Udział BGŻ S.A. w kapitale podstawowym spółki	Metoda konsolidacji / wyceny
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy ACTUS Sp. z o.o.	Nabywanie i zbywanie nieruchomości	100,0%	konsolidacja pełna
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	Usługi leasingowe	49,0%	wycena metodą praw własności

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BGŻ S.A. W I POŁOWIE 2013 r.

24.02.2013	Zarząd Banku został powiadomiony, że Pan Jacek Bartkiewicz złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. z dniem 31 marca 2013 r.
1.03.2013	Zarządu Banku otrzymał informację, że Pani Monika Nachyła złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka w Radzie Nadzorczej BGŻ S.A. z dniem 1 marca 2013 r. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała z dniem 1 kwietnia 2013 r. Panią Monikę Nachyła na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BGŻ S.A. oraz powierzyła jej pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu BGŻ S.A. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pani Moniki Nachyła na stanowisko Prezesa Zarządu BGŻ S.A, przedmiotowa uchwała wejdzie w życie z dniem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego.
28.06.2013	Rada Nadzorcza uchyliliła uchwałę z 1 marca 2013 r. w sprawie powołania Pani Moniki Nachyła na Prezesa Zarządu. Pani Monika Nachyła pozostaje Wiceprezesem Zarządu.

4. WŁADZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

4.1. ZMIANY W SKŁADZIE RADY NADZORCZEJ

Skład Rady Nadzorczej w okresie od 1 stycznia do 28 czerwca 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Jan Alexander Pruijs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Filar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Monika Nachyła – Członek Rady Nadzorczej (rezygnacja z dniem 01.03.2013 r.),
- Evert Derks Drok – Członek Rady Nadzorczej,
- Jarosław Iwanicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Harry de Roo – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 28 czerwca 2013 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie, w związku z upływem kadencji, wybrało Radę Nadzorczą na nową kadencję, a następnie Rada Nadzorcza na posiedzeniu w tym samym dniu podjęła uchwały w sprawie wyboru Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Skład Rady Nadzorczej od dnia 28 czerwca 2013 r. jest następujący:

- Jan Alexander Pruijs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Filar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Tanja Cuppen – Członek Rady Nadzorczej,
- Evert Derks Drok – Członek Rady Nadzorczej,
- Jarosław Iwanicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Mariusz Warych – Członek Rady Nadzorczej.

4.2. ZMIANY W SKŁADZIE ZARZĄDU

Skład Zarządu w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013r. przedstawiał się następująco:

- Jacek Bartkiewicz – Prezes Zarządu (rezygnacja z dniem 31 marca 2013 r.)
- Monika Nachyła – Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu (powołana od 01.04.2013 r.)
- Gerardus Cornelis Embrechts – Pierwszy Wiceprezes Zarządu,
- Magdalena Legęć – Wiceprezes Zarządu,
- Johannes Gerardus Beuming – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Odzioba – Wiceprezes Zarządu,
- Witold Okarma – Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Sass – Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Sieradz – Wiceprezes Zarządu.

5. ZEWNĘTRZNE OCENY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

5.1. RATINGI

Bank posiada rating agencji Moody's Investors Service. Na koniec czerwca 2013 r. Bank posiadał ocenę Baa2 dla długoterminowych depozytów banku, z perspektywą stabilną. Rating siły finansowej banku ("BFSR") był na poziomie D z perspektywą stabilną, a rating krótkoterminowych depozytów banku był na poziomie Prime-2.

6. STRUKTURA AKCJONARIATU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. nie miały miejsca istotne zmiany w akcjonariacie Banku.

Tabela 7. Struktura akcjonariatu BGŻ S.A.

Akcjonariusz	30.06.2013 r.		31.12.2012 r.	
	Liczba akcji	Udział (%)	Liczba akcji	Udział (%)
Rabobank International Holding B.V.	45 941 751	89,84	45 941 751	89,84
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	4 303 695	8,42	4 303 695	8,42
Pozostali akcjonariusze	891 318	1,74	891 318	1,74
OGÓLEM	51 136 764	100,00	51 136 764	100,00

7. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

7.1. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W pierwszym półroczu 2013 r. Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 82 532 tys. zł w porównaniu z 39 456 tys. zł w pierwszym półroczu 2012 r. Głównym czynnikiem wzrostu zysku netto o 43 076 tys. zł, tj. 109,2%, były niższe odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

Tabela 8. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	481 572	502 261	(20 689)	(4,1%)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	130 100	148 182	(18 082)	(12,2%)
Przychody z tytułu dywidend	2 837	3 396	(559)	(16,5%)
Wynik na działalności handlowej	48 751	39 992	8 759	21,9%
Wynik na działalności inwestycyjnej	20 613	17 545	3 068	17,5%
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	(1 099)		(1 099)	-
Pozostałe przychody operacyjne	16 026	17 063	(1 037)	(6,1%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(91 323)	(156 068)	64 745	(41,5%)
Ogólne koszty administracyjne	(443 892)	(454 672)	10 780	(2,4%)
Amortyzacja	(49 257)	(45 425)	(3 832)	8,4%
Pozostałe koszty operacyjne	(8 848)	(17 787)	8 939	(50,3%)
Wynik na działalności operacyjnej	105 480	54 487	50 993	93,6%
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	(1 314)	(892)	(422)	47,3%
Zysk (strata) brutto	104 166	53 595	50 571	94,4%
Podatek dochodowy	(21 634)	(14 139)	(7 495)	53,0%
Zysk (strata) netto	82 532	39 456	43 076	109,2%

Wynik z tytułu odsetek

W pierwszym półroczu 2013 r. wynik z tytułu odsetek zmniejszył się o 20 689 tys. PLN, tj. o 4,1%, co było efektem spadku przychodów z odsetek o 9 509 tys. PLN, tj. 0,9%, przy jednoczesnym wzroście kosztów z tytułu odsetek 11 180 tys. zł, tj. 2,1%. Na dynamikę przychodów i kosztów odsetkowych w I półroczu 2013 r. w szczególności sposób wpłynęły czynniki zewnętrzne oraz tempo wzrostu kredytów i depozytów.

Wśród czynników zewnętrznych, na pierwszym miejscu wymienić należy obniżki stóp procentowych NBP. W okresie od maja 2012 r., w którym Rada Polityki Pieniężnej zakończyła realizowany od 2011 r. cykl podwyżek stóp, do końca czerwca 2013 r. miało miejsce siedem obniżek, łącznie o 2,00 pkt. proc., w tym o 1,50 pkt. proc. w samym I półroczu 2013 r. Kolejna obniżka – o 0,25 pkt. proc. – miała miejsce

w lipcu 2013 r., ale z uwagi na fakt, iż była oczekiwana przez rynek, znalazła odzwierciedlenie w rynkowych stopach procentowych już w czerwcu 2013 r.

Drugim istotnym czynnikiem zewnętrznym było wejście w życie w dniu 24.10.2012 r. ustawy o usługach płatniczych w części dotyczącej obowiązków informacyjnych nałożonych na dostawcę usług w stosunku do klienta. Ustawa ta nałożyła obowiązek informowania klientów o zmianach w umowach ramowych – w tym dotyczących zmian oprocentowania – z dwumiesięcznym wyprzedzeniem. Wydłużyło to bankom czas dostosowania oprocentowania, szczególnie kont oszczędnościowych, do obniżek stóp NBP.

W I półroczu 2013 r. dynamika wzrostu kredytów Grupy uległa dalszemu spowolnieniu do 2,8% r/r według stanu na 30.06.2013 r., natomiast depozyty wzrosły w tym okresie o 10,6% r/r, co skutkowało zwiększeniem nadwyżki płynnościowej Grupy.

Analizując składniki przychodów z tytułu odsetek, ich największa pozycja, czyli przychody z odsetek od kredytów i pożyczek zmniejszyła się o 58 724 tys. PLN, tj. 8,2% r/r, co było wynikiem spadku stóp procentowych w połączeniu z faktem, iż przeważająca większość portfela jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej. W przypadku części portfela kredytów preferencyjnych wpływ redukcji stóp procentowych NBP na spadek przychodów z odsetek był dodatkowo powiększony o efekt mnożnika (oprocentowanie ustalane jest jako iloczyn stopy redyskontowej NBP oraz mnożnika 1,5 lub 1,6). Efekt ten jest natomiast ograniczany przez Grupę przez zastosowanie od II kwartału 2012 r. rachunkowości zabezpieczeń, którą objęto ok. 3 mld PLN kredytów preferencyjnych (przy 4,45 mld PLN łącznej wartości tego portfela na 30.06.2013 r.).

Jednocześnie Grupa odnotowała wzrost przychodów z dłużnych papierów wartościowych o 50 627 tys. PLN, tj. 35,5%, w które ulokowana została zwiększona w porównaniu z I półroczem 2012 r. nadwyżka płynności Grupy, będąca efektem szybszego wzrostu depozytów niż kredytów.

Wzrost kosztów z tytułu odsetek kształtowały głównie koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, które wzrosły o 12 398 tys. PLN, tj. 2,8% r/r, w ślad za wzrostem depozytów klientów, w tym głównie poprzez bankowość internetową BGŻOptima. Ograniczenie wzrostu kosztów odsetkowych było utrudnione przez wyżej opisane ustawowe dwumiesięczne opóźnienie we wdrażaniu zmian cenowych do niektórych produktów, co wydłużyło dostosowanie oprocentowania do spadających stóp procentowych NBP.

Tabela 9. Wynik z tytułu odsetek

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek	1 024 100	1 033 609	(9 509)	(0,9%)
Należności od banków	19 054	21 061	(2 007)	(9,5%)
W rachunku bieżącym udzielone klientom	142 429	150 851	(8 422)	(5,6%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	660 866	719 590	(58 724)	(8,2%)
Instrumenty zabezpieczające	8 622	(395)	9 017	(2 283%)
Dłużne papiery wartościowe	193 129	142 502	50 627	35,5%
Koszty odsetek	(542 528)	(531 348)	(11 180)	2,1%
Zobowiązania wobec innych banków	(41 179)	(38 458)	(2 721)	7,1%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(48 578)	(52 517)	3 939	(7,5%)
Zobowiązania wobec klientów	(452 771)	(440 373)	(12 398)	2,8%
Wynik z tytułu odsetek	481 572	502 261	(20 689)	(4,1%)

Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wynik z tytułu opłat i prowizji za I półrocze 2013 r. był niższy o 18 082 tys. PLN, tj. 12,2% r/r, w porównaniu z I półroczem 2012 r., wskutek spadku przychodów z tytułu opłat i prowizji (o 16 524 tys. PLN, tj. 9,5% r/r) oraz wzrostu kosztów prowizyjnych (o 1 558 tys. PLN, tj. 6,0%).

Głównymi czynnikami spadku przychodów z tytułu prowizji i opłat były niższe przychody od:

- kredytów i pożyczek – wskutek zahamowania wzrostu kredytów w rachunku bieżącym oraz opłat za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytów (tzw. promesy kredytowe), przy czym w przypadku tego drugiego produktu dodatkowym czynnikiem, który ograniczył poziom przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat było rozpoczęcie rozliczania ich w czasie (szerszy opis tej zmiany zawarto w Skonsolidowanym Raporcie Półrocznym Grupy BGŻ S.A. w nocie „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych”)
- obsługi rachunków – wskutek rosnących wypłat dla posiadaczy „Konta z Premią” (ujmowanych jako pomniejszenie przychodów prowizyjnych Grupy)
- sprzedaży produktów ubezpieczeniowych – wskutek rozpoczęcia rozliczania w czasie prowizji netto za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych związanych z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych (dot. głównie ubezpieczeń do kredytów gotówkowych). Począwszy od sprawozdania finansowego za I półrocze 2013 r. prowizje te stały się integralną częścią efektywnej stopy procentowej i ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychody odsetkowe.

Wyżej opisane zmiany zasad rachunkowości dla prowizji od promes kredytowych i sprzedaży ubezpieczeń zostały wprowadzone prospektywnie (tzn. bez korekty wstecznej sprawozdań finansowych za poprzednie okresy) ze względu na nieistotność kwot.

Mimo presji ze strony obniżek stawek interchange, przychody z prowizji i opłat od kart płatniczych wzrosły o 2 897 tys. PLN, tj. 8,1%, do czego przyczyniła się zwiększona liczba transakcji kartowych, która przełożyła się m.in. na wyższy przychód od organizacji kartowych z tytułu premii za transakcyjność.

Wzrost kosztów z tytułu opłat i prowizji spowodowanym był głównie przez wyższe koszty od kart płatniczych (o 3 268 tys. PLN, tj. 27,7% r/r), ponoszone na rzecz operatorów kartowych z tytułu większej liczby kart i transakcji zrealizowanych przez klientów Banku.

Tabela 10. Wynik z tytułu opłat i prowizji

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu opłat i prowizji	157 609	174 133	(16 524)	(9,5%)
– od kredytów i pożyczek	46 864	55 064	(8 200)	(14,9%)
– od operacji rozliczeniowych	8 557	10 259	(1 702)	(16,6%)
– od obsługi rachunków	42 554	49 527	(6 973)	(14,1%)
– od zobowiązań gwarancyjnych	5 669	5 677	(8)	(0,1%)
– od operacji brokerskich	5 656	5 598	58	1,0%
– od kart płatniczych	38 778	35 881	2 897	8,1%
– od sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	5 306	9 656	(4 350)	(45,0%)
– inne prowizje	4 225	2 471	1 754	71,0%
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(27 509)	(25 951)	(1 558)	6,0%
– od kredytów i pożyczek	(346)	(2 345)	1 999	(85,2%)
– od kart płatniczych	(15 068)	(11 800)	(3 268)	27,7%
– inne prowizje	(7 100)	(5 722)	(1 378)	24,1%
– od sprzedaży ubezpieczeń	(4 995)	(6 084)	1 089	(17,9%)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	130 100	148 182	(18 082)	(12,2%)

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend w pierwszym półroczu 2013 r. spadły o 559 tys. PLN, tj. 16,5%. Złożyły się na nie dywidendy z udziałów mniejszościowych Banku w Krajowej Izbie Rozliczeniowej S.A. (KIR) oraz

Biurze Informacji Kredytowej S.A. (BIK) pochodzące z zysków tych spółek za 2012 r. zatwierdzonych przez ich Walne Zgromadzenia. W przypadku obu spółek dywidenda była niższa niż rok wcześniej.

Wynik na działalności handlowej oraz wynik na działalności inwestycyjnej

Wynik na działalności handlowej za I półrocze 2013 r. był o 8 759 tys. PLN, tj. 21,9% r/r, wyższy niż w I półroczu 2012 r. Przyczynił się to tego głównie wzrost wyceny pozycji Grupy w instrumentach swap na stopę procentową (IRS) stanowiących zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej. Spowodował go wzrost stóp procentowych na tzw. dłuższym końcu krzywej stóp procentowych pod koniec II kwartału 2013 r., w związku z oczekiwanym zakończeniem cyklu obniżek stóp procentowych w Polsce.

Wynik na działalności inwestycyjnej wzrósł o 3 068 tys. PLN, tj. 17,5%, w porównaniu z I półroczem 2012 r. Głównym składnikiem tego wyniku były zrealizowane zyski na portfelu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Decyzje o sprzedaży tych papierów przed datą zapadalności podejmowane są biorąc pod uwagę potrzeby wynikające z zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz z wykorzystaniem dogodnych warunków rynkowych, które w I półroczu 2013 r. kształtowane były przez spadek rentowności dłużnych papierów wartościowych w ślad za obniżkami stóp procentowych NBP.

Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w I półroczu 2013 r. obniżyły się o 1 037 tys. PLN, tj. 6,1% w porównaniu z I półroczem 2012 r., przede wszystkim z powodu spadku innych przychodów operacyjnych o 1 874 tys. PLN. Było to związane z faktem, iż w I półroczu 2012 r. w pozycji tej wykazano 2 516 tys. PLN przychodów z tytułu rozwiązania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości rzeczowych środków trwałych z tytułu aktualizacji rynkowej wyceny nieruchomości przejętych z tytułu zabezpieczeń kredytów.

Tabela 11. Pozostałe przychody operacyjne

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	1 541	481	1 060	220,4%
Z tytułu sprzedaży towarów i usług	4 208	4 685	(477)	(10,2%)
Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	918	461	457	99,1%
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	999	1 202	(203)	(16,9%)
Inne przychody operacyjne	8 360	10 234	(1 874)	(18,3%)
Pozostałe przychody operacyjne, razem	16 026	17 063	(1 037)	(6,1%)

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

W I półroczu 2013 r. wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe poprawił się o 64 745 tys. PLN, tj. 41,5%. Przyczyniły się do tego znacznie niższe odpisy na kredyty dla segmentu dużych przedsiębiorstw (w I półroczu 2012 r. Grupa utworzyła znaczące odpisy na należności od pojedynczego podmiotu z branży budowlanej), a także na kredyty detaliczne (zarówno na hipoteczne, jak i na gotówkowe). Wzrosły natomiast odpisy netto na kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw (z wyłączeniem rolników).

W grudniu 2012 r. wprowadzona została zmiana do metodologii wyliczania odpisów aktualizacyjnych metodą kolektywną, opisana w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym. Korekta ta spowodowała rozwiązanie 33 mln zł odpisów w momencie jej wprowadzenia oraz w pewnym stopniu wpłynęła na zmniejszenie odpisów netto w I kwartale 2013 r. Dodatkowym czynnikiem poprawy wyniku z tytułu odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów hipotecznych było uzyskanie w I kwartale 2013 r. znaczących spłat kredytów z wieloletnim przeterminowaniem, co przełożyło się na poprawę parametrów modelu wyliczania utraty wartości dla ekspozycji hipotecznych.

Ogólne koszty administracyjne i amortyzacja

Ogólne koszty administracyjne i amortyzacja w I półroczu 2013 r. spadły o 6 948 tys. PLN, tj. 1,4%, w porównaniu z I półroczem 2012 r., na co wpłynął przede wszystkim spadek kosztów marketingu oraz pozostałych kosztów rzeczowych. W porównaniu z latami poprzednimi, znacznemu ograniczeniu uległ również wzrost pozostałych kategorii kosztów, co było następstwem:

- zakończenia w I kwartale 2013 r. programu rozwoju sieci placówek – według stanu na 30.06.2013 r. sieć placówek obejmowała 402 oddziały operacyjne i podległe, w porównaniu z 396 oddziałami na 30.06.2012 r.; w I kwartale 2013 r. otwarto trzy ostatnie placówki;
- wdrożenia szeregu inicjatyw oszczędnościowych w ramach programu restrukturyzacji kosztów rozpoczętego w październiku 2012 r. – w efekcie, według stanu na 30.06.2013 r. zatrudnienie wyniosło 5 520 etatów w porównaniu z 5 710 etatów na 30.06.2012 r. (spadek o 3,4% r/r); restrukturyzacja objęła również koszty rzeczowe, gdzie dokonano optymalizacji wykorzystania wybranych zasobów oraz renegotjacji szeregu umów z dostawcami zewnętrznymi.

Spadek kosztów marketingu o 12 568 tys. zł, tj. 31,9%, był efektem ograniczenia wydatków na marketing produktów depozytowych w sytuacji mniejszego zapotrzebowania na dodatkowe finansowanie z uwagi na wolniejszy wzrost akcji kredytowej.

Spadek pozostałych kosztów rzeczowych o 5 179 tys. PLN, tj. 19,0%, osiągnięty został przede wszystkim dzięki ograniczeniu kosztów procesowania i transportu gotówki, wydruków masowych oraz zapytań do baz informacji kredytowej.

W II kwartale 2013 r. Grupa utworzyła dodatkową rezerwę w kwocie 2 370 tys. PLN na koszty odpraw pracowniczych związanych z procesem restrukturyzacji zatrudnienia kontynuowanym w I półroczu 2013 r. Wykazano ją w kosztach ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników. Do wzrostu tej pozycji kosztów świadczeń pracowniczych w I półroczu 2013 r. w porównaniu z I półroczem 2012 r. przyczyniły się także wyższe odpisy z tytułu aktualizacji rezerw na niewykorzystane urlopy oraz rezerw aktuarialnych na odprawy emerytalne i rentowe (wykazywane w ogólnych kosztach administracyjnych począwszy od sprawozdania za I półrocze 2013 r.).

Wzrost r/r składek i wpłat na BFG i KNF, odpowiednio o 1 223 tys. PLN i 517 tys. PLN, był następstwem wzrostu aktywów bilansowych Banku, stanowiących podstawę do wyliczania wpłat na KNF, oraz wzrostu sumy wymogów kapitałowych Banku, stanowiących podstawę do wyliczenia opłaty rocznej na rzecz BFG.

Tabela 12. Ogólne koszty administracyjne

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(245 855)	(241 591)	(4 264)	1,8%
- koszty wynagrodzeń	(191 945)	(194 885)	2 940	(1,5%)
- koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników	(53 910)	(46 706)	(7 204)	15,4%
Koszty marketingu	(26 788)	(39 356)	12 568	(31,9%)
Koszty informatyczne	(38 480)	(36 950)	(1 530)	4,1%
Czynsze	(46 076)	(46 662)	586	(1,3%)
Pozostałe koszty rzeczowe	(22 060)	(27 239)	5 179	(19,0%)
Usługi obce	(47 031)	(47 012)	(19)	0,0%
Opłata na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(13 498)	(12 275)	(1 223)	10,0%
Opłata na Komisję Nadzoru Finansowego	(4 104)	(3 587)	(517)	14,4%
Ogólne koszty administracyjne, razem	(443 892)	(454 672)	10 780	(2,4%)
Amortyzacja	(49 257)	(45 425)	(3 832)	8,4%
Koszty ogółem	(493 149)	(500 097)	6 948	(1,4%)

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne spadły w I półroczu 2013 r. o 8 939 tys. PLN, tj. 50,3%, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, co było związane z faktem, iż w I kwartale 2012 r.

w pozostałych kosztach operacyjnych z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności wykazano 4 582 tys. PLN rezerwy na straty operacyjne w jednym z oddziałów (wykazane w kosztach z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności). Ponadto w I półroczu 2013 r. Grupa poniosła znacznie niższe niż rok wcześniej koszty z tytułu rezerw na spory sądowe.

Tabela 13. Pozostałe koszty operacyjne

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(1 106)	(592)	(514)	86,8%
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(600)	(5 331)	4 731	(88,7%)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(699)	(6 201)	5 502	(88,7%)
Z tytułu windykacji należności	(3 630)	(3 327)	(303)	9,1%
Z tytułu przekazanych darowizn	(1 375)	(1 380)	5	(0,4%)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 438)	(956)	(482)	50,4%
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(8 848)	(17 787)	8 939	(50,3%)

7.2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Całkowite dochody Grupy w I półroczu 2013 r. zamknęły się ujemną kwotą -12 125 tys. PLN w porównaniu z dodatnią kwotą 88 044 tys. PLN rok wcześniej. Wpłynęły na to głównie ujemne skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (tj. portfela długoterminowych obligacji Skarbu Państwa), podczas gdy w I kwartale 2012 r. wykazano dodatnie skutki wyceny tych papierów. Ujemna wycena w I półroczu 2013 r. była następstwem zmiany oczekiwań rynkowych co do kształtowania się długoterminowych stóp procentowych (wzrost stóp dla dłuższych terminów zapadalności).

W I półroczu 2013 r. wykazane zostały także dodatnie skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, które wystąpiły w związku z rozpoczęciem od II kwartału 2012 r. stosowania rachunkowości zabezpieczeń. W szczególności, Bank zawarł na okres do kwietnia 2014 r. transakcje typu IRS float-to-fix w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej z tytułu przyszłych przepływów odsetkowych od udzielonych kredytów preferencyjnych oprocentowanych na podstawie stopy redyskonta weksli NBP (z mnożnikiem 1,5 lub 1,6).

Tabela 14. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Zysk netto	82 532	39 456	43 076	109,2%
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(118 668)	54 735	(173 403)	(316,8%)
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	1 808	5 250	(3 442)	(65,6%)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	22 203	(11 397)	33 600	(294,8%)
Inne całkowite dochody (netto)	(94 657)	48 588	(143 245)	(294,8%)
Całkowite dochody ogółem	(12 125)	88 044	(100 169)	(113,8%)

7.3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Aktywa

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. łączna wartość aktywów Grupy wyniosła 36 701 973 tys. PLN i była o 544 761 tys. PLN, tj. 1,5% niższa niż na końcu 2012 r.

Głównym czynnikiem spadku aktywów w I półroczu 2013 r. były środki w kasie i w Banku Centralnym. W opisywanym okresie saldo gotówki zmniejszyło się o 210 658 tys. PLN, tj. 24,3%, w efekcie działań optymalizujących utrzymywanie w Banku środków pieniężnych w tej formie. Saldo środków na rachunku w Banku Centralnym spadło natomiast o 548 023 tys. PLN, tj. 44,1%, przy czym jego wysokość podlega w naturalny sposób wysokiej zmienności z uwagi na fakt, iż jest ona kształtowana przez bieżące potrzeby Banku dotyczące rozliczania rezerwy obowiązkowej.

Istotnym czynnikiem spadku aktywów były również kredyty i pożyczki udzielone klientom, które zmniejszyły się o 354 864 tys. PLN, tj. 1,3%, głównie z powodu sezonowej spłaty części zobowiązań przez podmioty zajmujące się skupem płodów rolnych. Ponadto na rynku dało się zaobserwować ogólny spadek popytu na kredyt ze strony przedsiębiorstw, spowodowany niepewnością co do dalszego rozwoju sytuacji makroekonomicznej, a co za tym idzie ostrożniejszym planowaniem nakładów inwestycyjnych.

Tabela 15. Aktywa

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	Zmiana	
			tys. zł	%
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 347 978	2 106 657	(758 679)	(36,0%)
Należności od banków	238 510	104 035	134 475	129,3%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	249 837	104 369	145 468	139,4%
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 021 476	219 051	802 425	366,3%
Pochodne instrumenty finansowe	322 529	380 473	(57 944)	(15,2%)
Instrumenty zabezpieczające	36 668	69 179	(32 511)	(47,0%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25 968 836	26 323 700	(354 864)	(1,3%)
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	6 535 385	6 867 557	(332 172)	(4,8%)
Nieruchomości inwestycyjne	62 301	62 301	-	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	44 816	46 139	(1 323)	(2,9%)
Wartości niematerialne	148 235	152 674	(4 439)	(2,9%)
Rzeczowe aktywa trwałe	456 384	469 098	(12 714)	(2,7%)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	131 660	130 818	842	0,6%
Należności z tytułu podatku dochodowego	-	10 318	(10 318)	(100,0%)
Inne aktywa	137 358	200 365	(63 007)	(31,4%)
AKTYWA RAZEM	36 701 973	37 246 734	(544 761)	(1,5%)

Zobowiązania i kapitał własny

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. łączna wartość zobowiązań Grupy wyniosła 33 241 164 tys. PLN i była o 532 953 tys. PLN, tj. 1,6% niższa niż na końcu 2012 r. Głównym czynnikiem spadku były zobowiązania wobec innych banków oraz wobec klientów.

Zobowiązania wobec innych banków zmniejszyły się o 441 872 tys. PLN, tj. 10,8%, wskutek ograniczenia finansowania pozyskiwanego w formie depozytów międzybankowych, co korespondowało ze spowolnieniem akcji kredytowej Grupy. Ponadto zmniejszyło się saldo kredytów i pożyczek otrzymanych od banków, na co wpłynęła spłata transz pożyczki w CHF od Rabobanku – zgodnie z harmonogramem pożyczki.

Zobowiązania wobec klientów spadły o 264 086 tys. PLN, tj. 1,0%, głównie w następstwie zmniejszenia finansowania pozyskiwanego do niebankowych instytucji finansowych, w porównaniu z przejściowo wysokim stanem tych środków, który wystąpił na końcu 2012 r.

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. kapitał własny Grupy wyniósł 3 460 809 tys. PLN i był o 11 808 tys. PLN, tj. 0,3%, niższy na końcu 2012 r. Był to efekt spadku pozostałych kapitałów o 94 657 tys. PLN związanego ze spadkiem kapitału z aktualizacji wyceny dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży opisanym w akapicie na temat kształtowania się całkowitych dochodów Grupy. Czynniki ten przeważał nad wzrostem kapitału z tytułu wyniku bieżącego okresu (uwzględniając przeniesienie wyniku za 2012 r. do kapitału zapasowego).

Tabela 16. Zobowiązania i kapitał

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	Zmiana	
			tys. zł	%
Zobowiązania wobec innych banków	3 652 564	4 094 436	(441 872)	(10,8%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	224 639	32 341	192 298	594,6%
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	93 374	72 005	21 369	29,7%
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	278 696	326 215	(47 519)	(14,6%)
Zobowiązania wobec klientów	26 677 885	26 941 971	(264 086)	(1,0%)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 880 228	1 852 931	27 297	1,5%
Pozostałe zobowiązania	369 975	379 207	(9 232)	(2,4%)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9 510	9 510	-	-
Rezerwy	54 293	65 501	(11 208)	(17,1%)
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	33 241 164	33 774 117	(532 953)	(1,6%)
Kapitał akcyjny	51 137	51 137	-	-
Kapitał zapasowy	3 085 059	2 950 716	134 343	4,6%
Pozostałe kapitały rezerwowe	235 694	330 351	(94 657)	(28,7%)
Żyski zatrzymane:	88 919	140 413	(51 494)	(36,7%)
- wynik z lat ubiegłych	6 387	10 364	(3 977)	(38,4%)
- wynik bieżącego okresu	82 532	130 049	(47 517)	(36,5%)
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	3 460 809	3 472 617	(11 808)	(0,3%)
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ RAZEM	36 701 973	37 246 734	(544 761)	(1,5%)

7.4. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO

Wskaźnik udziału należności, które utraciły wartość, w kredytach i pożyczkach brutto udzielonych klientom, pogorszył się z 7,1% na koniec 2012 r. do 7,9% na koniec I półrocza 2013 r. Przyczynił się do tego portfel hipoteczny (wzrost wskaźnika odpowiednio z 4,9% do 5,3%, głównie za sprawą kredytów z tzw. starego portfela w walucie obcej) oraz portfel kredytów dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem rolników (wzrost odpowiednio z 9,1% do 11,6%, głównie w segmentach małych i średnich oraz mikroprzedsiębiorstw). Rosnący wskaźnik udziału należności, które utraciły wartość korespondował z pogorszeniem sytuacji makroekonomicznej oraz zahamowaniem wzrostu portfela w I półroczu 2013 r.

Poprawie uległa natomiast jakość pozostałych kredytów dla klientów detalicznych (spadek wskaźnika odpowiednio z 16,0% do 14,9%) oraz kredytów dla rolników (odpowiednio z 3,6% do 3,4%). Sektor rolny wykazuje się dobrą odpornością na dekoniunkturę gospodarczą.

Tabela 17. Wskaźniki jakości portfela kredytowego

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	Zmiana	
			tys. zł	%
Kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom, razem	27 115 879	27 393 636	(277 757)	(1,0%)
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(1 147 043)	(1 069 936)	(77 107)	7,2%
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom, razem	25 968 836	26 323 700	(354 864)	(1,3%)
Poniesione, ale niezidentyfikowane straty (IBNR)				
Zaangażowanie bilansowe brutto	24 964 957	25 457 786	(492 829)	(1,9%)
Odpis z tytułu utraty wartości należności analizowanych portfelowo, dla których nie wystąpiła utrata wartości	(80 639)	(77 081)	(3 558)	4,6%
Zaangażowanie netto	24 884 318	25 380 705	(496 387)	(2,0%)
Należności, które utraciły wartość				
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 150 922	1 935 850	215 072	11,1%
Odpis z tytułu utraty wartości należności analizowanych portfelowo i indywidualnie	(1 066 404)	(992 855)	(73 549)	7,4%
Zaangażowanie netto	1 084 518	942 995	141 523	15,0%
Wskaźniki:				
Udział należności, które utraciły wartość w portfelu kredytowym brutto	7,9%	7,1%		0,8pp
Pokrycie odpisami należności, które utraciły wartość	49,6%	51,3%		(1,7pp)

7.5. FUNDUSZE WŁASNE I WSPÓLCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI

Współczynnik wypłacalności wzrósł z 11,79% na koniec 2012 r. do 11,92% na koniec I półrocza 2013 r. Fundusze własne wzrosły o 9 492 tys. PLN, na co złożyły się dwa rozbieżne czynniki:

- zaliczenie do funduszy podstawowych zysku netto za II półrocze 2012 r. po badaniu rocznego sprawozdania finansowego;
- spadek funduszy z aktualizacji trwałego majątku finansowego (spadek niezrealizowanych zysków o raz pojawienie się niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży); mechanizm tego spadku został opisany w akapicie poświęconym całkowitym dochodom Grupy.

Spadek całkowitego wymogu kapitałowego o 17 381 tys. PLN, tj. 0,8%, korespondował ze spadkiem akcji kredytowej Grupy, który przełożył się na niższy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Tabela 18. Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	Zmiana	
			tys. zł	%
Fundusze podstawowe	3 257 583	3 166 673	90 910	2,9%
– kapitał akcyjny	51 137	51 137	-	-
– kapitał zapasowy	3 085 060	2 950 716	134 344	4,6%
– kapitał rezerwowy	25 000	25 000	-	-
– niepodzielony zysk z lat ubiegłych	6 386	10 364	(3 978)	(38,4%)
– fundusz ogólnego ryzyka	90 000	90 000	-	-
– zysk w trakcie zatwierdzania w kwocie zweryfikowanej przez biegłego rewidenta	-	39 456	(39 456)	(100,0%)

Tabela 18. Fundusze własne i współczynnik wypłacalności (c.d.)

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	Zmiana	
			tys. zł	%
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	(193 220)	(176 290)	(16 930)	9,6%
– wartości niematerialne	(148 235)	(152 674)	4 439	(2,9%)
– niezrealizowane straty na instr. kapitałowych zaklasyfikowanych jako dost. do sprzedaży	-	(26)	26	(100,0%)
– niezrealizowane straty na instr. dłużnych zaklasyfikowanych jako dost. do sprzedaży	(22 577)	(121)	(22 456)	18 558,6%
– zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	(22 408)	(23 469)	1 061	(4,5%)
Fundusze podstawowe po pomniejszeniach	3 064 363	2 990 383	73 980	2,5%
Fundusze uzupełniające	118 333	195 324	(76 991)	(39,4%)
– niezrealizowane zyski na instr. dłużnych zaklasyfikowanych jako dost. do sprzedaży	117 764	194 897	(77 133)	(39,6%)
– niezrealizowane zyski na instr. kapitałowych zaklasyfikowanych jako dost. do sprzedaży	569	427	142	33,2%
Pozycje pomniejszające fundusze uzupełniające	(22 408)	(23 469)	1 061	(4,5%)
– zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	(22 408)	(23 469)	1 061	(4,5%)
Kapitał krótkoterminowy	26 117	14 674	11 443	78,0%
Razem fundusze własne	3 186 404	3 176 912	9 492	0,3%
Wymogi kapitałowe				
– dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 935 656	1 987 331	(51 675)	(2,6%)
– z tytułu ryzyka operacyjnego	187 120	163 165	23 955	14,7%
– z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	15 236	4 896	10 340	211,2%
Całkowity wymóg kapitałowy	2 138 011	2 155 392	(17 381)	(0,8%)
Współczynnik wypłacalności	11,92%	11,79%		0,1%

Wskaźniki finansowe

W I półroczu 2013 r. Grupa odnotowała poprawę wskaźników rentowności kapitału i aktywów w porównaniu z I półroczem 2012 r., co było spowodowane wzrostem zysku netto pod wpływem niższych odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.

Marża odsetkowa netto obniżyła się wskutek redukcji stóp procentowych NBP oraz opóźnionej możliwości dostosowania cen niektórych produktów depozytowych w związku z przepisami ustawy o usługach płatniczych.

Wskaźnik efektywności kosztowej Koszty / Dochody uległ nieznacznemu pogorszeniu wskutek spadku dochodów, a w szczególności wyniku z tytułu odsetek i prowizji.

Spadek wskaźnika kosztów ryzyka kredytowego korespondował ze spadkiem odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, w porównaniu z I półroczem 2012 r., kiedy Grupa dokonała znaczących odpisów na kredyt dla pojedynczego podmiotu z branży budowlanej.

Wskaźniki finansowe stanowiące relację kredytów brutto do depozytów oraz źródeł finansowania ogółem obniżyły się w porównaniu ze stanem na koniec I półrocza 2012 r., co obrazuje spadek nadpłynności w bilansie Grupy w efekcie dostosowania rozmiarów źródeł finansowania do akcji kredytowej.

Tabela 19. Wskaźniki finansowe

	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana
Stopa zwrotu z kapitału ⁽¹⁾	4,8%	2,9%	1,9%
Stopa zwrotu z aktywów ⁽²⁾	0,4%	0,2%	0,2%
Marża odsetkowa netto ⁽³⁾	2,5%	2,9%	(0,4%)
Koszty / Dochody ⁽⁴⁾	71,5%	70,4%	1,1%
Koszty ryzyka kredytowego ⁽⁵⁾	(0,7%)	(1,3%)	0,6%
Kredyty / Depozyty ⁽⁶⁾	101,6%	108,9%	(7,3%)
Kredyty / Razem źródła finansowania ⁽⁷⁾	84,7%	88,2%	(3,5%)

(1) Relacja zysku netto do średniego kapitału obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(2) Relacja zysku netto do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(3) Relacja wyniku z tytułu odsetek do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(4) Relacja sumy ogólnych kosztów administracyjnych i amortyzacji do sumy wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

(5) Relacja odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek do średniego stanu kredytów i pożyczek netto udzielonych klientom obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(6) Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów, stan na koniec okresu.

(7) Relacja kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom do sumy zobowiązań wobec klientów, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów otrzymanych od innych banków. Stan na koniec okresu.

8. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ W 2012 r.

8.1. KANAŁY DYSTRYBUCJI

8.1.1. KANAŁY TRADYCYJNE

Placówki Banku

W I kw. 2013 r. Bank zakończył rozbudowę sieci placówek rozpoczętą w 2008 r. w ramach strategicznego projektu rozwoju sieci. W ostatnim etapie projektu (2012-2013) realizowana była budowa oddziałów w miastach, gdzie istnieją już placówki BGŻ S.A.: Białystok, Bydgoszcz, Toruń i Lublin. Celem takiego działania było zwiększenie udziału Banku w liczbie placówek na danym „mikrorynku”.

W I półroczu 2013 r. uruchomiono 3 nowe oddziały podległe. W oparciu o przeprowadzoną analizę wyników finansowych oraz potencjału lokalnego rynku, podjęto decyzje o likwidacji 1 oddziału oraz o relokacji 1 oddziału podległego, a także zdecydowano o przekształceniu 1 oddziału operacyjnego na oddział podległy. Ponadto zlikwidowano 1 kasę zewnętrzną.

Na dzień 30 czerwca 2013 r. Bank dysponował 402 placówkami bankowości detalicznej i biznesowej, z tego 119 stanowiły oddziały operacyjne, a 283 oddziały podległe (w porównaniu ze 120 oddziałami operacyjnymi i 280 podległymi według stanu na 31 grudnia 2012 r.). Sieć oddziałów uzupełniało 13 kas zewnętrznych obsługujących transakcje gotówkowe.

Reorganizacja

Od 1 stycznia 2013 r. działanie rozpoczęło 10 Centrów Obsługi Produktów Inwestycyjnych ("COPI"), które prowadzą pełną obsługę w zakresie produktów inwestycyjnych oferowanych przez Biuro Maklerskie Banku BGŻ (rachunki maklerskie, zlecenia giełdowe, pośrednictwo w obrocie instrumentami pochodnymi, oferty publiczne i niepubliczne, fundusze inwestycyjne otwarte).

Z dniem 1 kwietnia 2013 r. weszła w życie poważna zmiana struktury organizacyjnej sieci Banku, polegająca na wdrożeniu jasnego podziału odpowiedzialności pomiędzy Obszarami Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz Korporacyjnej. We efekcie, sieć została podzielona na 9 Regionów

Bankowości Detalicznej i Biznesowej, w skład których weszły oddziały operacyjnej i podległe, i 6 Regionów Bankowości Korporacyjnej, które obejmują 44 Centra Biznesowe Małych i Średnich Przedsiębiorstw, 6 Centrów Biznesowymi Dużych Przedsiębiorstw (DP) oraz 1 Centrum Biznesowe International Desk Warsaw.

Centrum Biznesowe Dużych Przedsiębiorstw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych Klientom z segmentu DP, obejmujące: proces pozyskiwania Klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z Klientem dla poszczególnych produktów bankowych i podpisanie odpowiednich umów. Centrum Biznesowe jest odpowiedzialne za realizację planowanego wyniku finansowego oraz zwiększenie liczby Klientów z segmentu DP.

Centrum Biznesowe Małych i Średnich Przedsiębiorstw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych klientom segmentu MSP, obejmujące: proces pozyskiwania klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z klientem dla poszczególnych produktów bankowych oraz podpisanie odpowiednich umów. Centrum biznesowe odpowiada za realizację planowanego wyniku finansowego oraz zwiększenie liczby klientów z segmentu MSP.

Centrum Biznesowe International Desk Warsaw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych holenderskim klientom instytucjonalnym, (bez względu na segment, do którego klient jest zaklasyfikowany), obejmujące: proces pozyskiwania klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z klientem dla poszczególnych produktów bankowych oraz podpisanie odpowiednich umów.

Obsługa operacyjna klientów z segmentu DP i MSP prowadzona jest nadal przez sieć oddziałów Banku.

Sieć bankomatów

Na 30.06.2013 r. sieć bankomatów bezprowizyjnych dostępna dla klientów Banku obejmowała oprócz sieci BGŻ S.A bankomaty sieci Euronet oraz sieci PlanetCash4You (bankomaty oznaczone naklejką „Bankomat bezprowizyjny dla Klientów Banku BGŻ”).

Na koniec czerwca 2013 r. klienci mogli bezpłatnie korzystać z 4 387 bankomatów, w tym z 425 własnych urządzeń BGŻ S.A. Klienci detaliczni posiadający Konto Plus mogli korzystać bezpłatnie ze wszystkich bankomatów w Polsce. Natomiast posiadacze kont – Plan Aktywny i Konto bardzo osobiste mieli możliwość bezprowizyjnych wypłat gotówki we wszystkich bankomatach zarówno w Polsce, jak i za granicą. Klienci Instytucjonalni posiadający Plan Agro Lider i Agro Lider Prestiż mogli korzystać bezpłatnie ze wszystkich bankomatów w Polsce..

8.1.2. KANAŁY ALTERNATYWNE

Bankowość internetowa

W I półroczu 2013 r. Bank odnotował wzrost klientów korzystających z usług bankowości internetowej eBGŻ (klienci detaliczni) oraz eBGŻ Firma (klienci instytucjonalni). W szybkim tempie wzrastała również liczba operacji przeprowadzanych za pośrednictwem kanału internetowego

Tabela 20. Dane dotyczące eBGŻ

		30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012	Zmiana r/r	
Liczba klientów z dostępem	eBGŻ	385 099	350 228	315 951	69 148	21,89%
	eBGŻ Firma	78 967	70 079	61 638	17 329	28,11%
Liczba klientów aktywnie logujących się	eBGŻ	251 688	228 742	202 892	48 796	24,05%
	eBGŻ Firma	47 977	43 149	38 310	9 667	25,23%
Przeciętna miesięczna liczba transakcji	eBGŻ	1 106 593	963 788	866 857	239 736	27,66%
	eBGŻ Firma	974 017	854 009	775 195	198 822	25,65%

W styczniu 2013 r. w serwisie bankowości internetowej dla klientów detalicznych został zautomatyzowany proces zmiany sposobu uwierzytelniania. Dodatkowo Bank odstąpił od wymogu

zmiany hasła co 180 dni, dając klientowi możliwość swobodnego zarządzania częstotliwością zmiany haseł do bankowości elektronicznej.

W celu usprawnienia procesu logowania do serwisu eBGŻ, proces ten został skrócony poprzez zmniejszenie ilości kroków/ekranów podczas logowania się do serwisu.

Po koniec lutego br., w związku z decyzją Banku o wycofaniu z dniem 1 kwietnia br. list haseł jednorazowych, funkcjonalność serwisu eBGŻ została dostosowana do procesu migracji klientów z listą haseł jednorazowych na kody SMS.

W I kwartale w systemie eBGŻ Firma udostępniony został podgląd do szczegółów blokad na rachunku, w tym z tytułu wpłat zamkniętych, zleceń zagranicznych i operacji kartowych.

Bankowość telefoniczna

W I półroczu 2013 r. odnotowano dalszy wzrost liczby klientów bankowości telefonicznej dla klientów detalicznych oraz instytucjonalnych o 95 735 tj. o 21 % w porównaniu do końca I półroczu 2012r.

Tabela 21. Dane dotyczące TeleBGŻ

		30.06.2013	31.12.2012	31.12.2011	Zmiana r/r	
Liczba klientów z dostępem do TeleBGŻ	Klienci detaliczni	423 103	388 910	326 843	62 067	19%
	Klienci instytucjonalni	122 360	109 515	82 149	27 366	33%
Przeciętna miesięczna liczba połączeń przychodzących oraz wychodzących		186 868	171 355	170 901	15 967	9%

Na początku 2013 r. zrealizowano rozbudowę Centrum Komunikacji Banku BGŻ o obszar retencji oraz posprzedażowej obsługi klientów. Dodatkowo w ramach rozwoju działań sprzedażowych w alternatywnych kanałach dystrybucji uruchomiono zdalną sprzedaż kredytów gotówkowych za pośrednictwem kuriera.

Na podstawie cyklicznie zbieranych opinii klientów na temat obsługi w ramach obszaru bankowości telefonicznej, Bank realizował działania podnoszące poziom jakości obsługi klientów detalicznych oraz instytucjonalnych w kanale telefonicznym.

Ponadto konsultanci Centrum Komunikacji aktywnie uczestniczyli w obsłudze procesów posprzedażowych klientów Banku oraz oferowali asystę dla użytkowników serwisu bankowości internetowej e BGŻ w zakresie: sprzedaży funduszy inwestycyjnych oraz zmiany narzędzi autoryzacji na kody SMS.

Karty bankowe

Portfel kart płatniczych Banku BGŻ obejmuje karty debetowe, kredytowe oraz karty z odroczonym terminem płatności. Karty są wydawane we współpracy z organizacjami płatniczymi MasterCard oraz Visa. Według stanu na 30.06.2013 r. liczba wydanych kart wyniosła 622,9 tys. szt. i była o blisko 11 tys. szt. wyższa niż rok wcześniej (wzrost o 1,8%). W tym okresie najwyższy wzrost dotyczył liczby kart kredytowych dla klientów indywidualnych (o 4,3 tys. szt. – co stanowi wzrost o 8,0%) oraz kart debetowych dla klientów biznesowych (o 3,6 tys. szt. – co stanowi 6,1% wzrost).

Tabela 22. Liczba kart bankowych wydanych przez BGŻ S.A.

tys. szt.	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012	Zmiana r/r	
Karty debetowe klientów detalicznych	499,9	512,6	496,9	3,0	0,6%
Karty kredytowe klientów detalicznych	58,4	56,0	54,1	4,3	8,0%
Karty debetowe biznes	63,1	61,7	59,5	3,6	6,1%
Karty biznes z odroczonym terminem płatności	1,5	1,6	1,6	-0,1	-6,3%
Razem liczba wydanych kart	622,9	631,9	612,1	10,8	1,8%

Bank konsekwentnie wspierał obrót bezgotówkowy kartami płatniczymi. Klienci posługujący się kartami kredytowymi MasterCard są nagradzani premią stanowiącą część wydatków opłaconych kartą, a Klienci Konta z Premią uzyskują premię stanowiącą 1% wynagrodzenia przelewanego na konto o ile dokonują wydatków bezgotówkowych kartą w kwocie określonej regulaminem promocji. Posiadacze kart Visa byli z kolei zachęceni przez Bank do opłacania swoją kartą codziennych, nawet niewielkich zakupów, poprzez udział w promocji przygotowanej przez organizację Visa. Polityka Banku w zakresie kart kredytowych zaowocowała wyróżnieniem ich w rankingu przygotowanym przez portal finansowy Money.pl. w marcu 2013 r. Karta MasterCard Gold uplasowała się na 2 miejscu w kategorii złotych kart kredytowych, zaś karta MasterCard standard zajęła 3 pozycję w rankingu kart srebrnych.

W maju Bank rozszerzył ofertę kart debetowych dla klientów detalicznych o produkt dla klientów z segmentu Bankowości Osobistej.

Współpraca z pośrednikami

Na koniec I półrocza 2013 r. Bank aktywnie współpracował z 24 pośrednikami sieciowymi, takimi jak Open Finance, Notus, czy Expander oraz z 83 pośrednikami lokalnymi. Współpraca polegała na akwizycji produktów bankowych. Bezpośredni nadzór nad zawieraniem wszystkich umów o współpracy (zarówno z pośrednikami sieciowymi jak i lokalnymi) umiejscowiony jest w Centrali Banku.

W okresie tym wdrożono zmiany w strategii współpracy z pośrednikami finansowymi. A mianowicie odstąpiono od współpracy z pośrednikami w zakresie akwizycji produktów bankowych oferowanych klientom instytucjonalnymi z Segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Przedmiotem akwizycji pozostały dotychczas objęte pośrednictwem finansowym produkty dedykowane klientom detalicznym oraz klientom instytucjonalnym zakwalifikowanym do Segmentu Mikroprzedsiębiorstw. Proces aneksowania umów o współpracy w kierunku wycofania się z akwizycji produktów dedykowanych klientom zakwalifikowanym do Segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw zarządzany jest przez Centralę Banku.

W okresie tym, kontynuowana była również polityka centralnego monitorowania sposobu wywiązywania się pośredników z zawartych umów o współpracy. Ocena dotyczyła uzyskiwanych efektów sprzedażowych, jak i jakość portfela kredytów dostarczanego przez pośredników. Efektem tych działań było m.in. wypowiedzenie w okresie I półrocza 2013 r. 84 umów o współpracy.

8.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA

8.2.1. ROZWÓJ OFERTY PRODUKTOWEJ

W I półroczu 2013 r. modyfikacji poddano ofertę Konta z Premią. Z końcem maja Bank wprowadził nowy regulamin premii utrzymując przywileje wyłącznie dla klientów, którzy przelewają na konto swoją pensję, rentę czy emeryturę, a także wiążą z bankiem przyszłość – korzystając także z innych produktów, takich jak lokaty terminowe, konta oszczędnościowe czy pożyczki.

W zakresie oferty depozytowej zmiany dotyczyły głównie sfery cenowej, z uwagi na konieczność dostosowywania oprocentowania do spadających stóp procentowych NBP. Do oferty Banku cztery specjalne lokaty promocyjne adresujące zarówno cele akwizycyjne jak i retencyjne, nową edycję lokaty progresywnej oraz ubezpieczenie „Zysk pod ochroną”, które oprócz gwarancji kapitału i stałego oprocentowania, zapewniają świadczenia w przypadku zaistnienia w życiu klienta nieprzewidywanych zdarzeń. Nowe oferty, podobnie jak 12 miesięczna lokata progresywna, mają także rolę wydłużania okresu lokowania oszczędności przez klientów.

W sytuacji malejącego oprocentowania tradycyjnych depozytów, do oferty wprowadzono szereg lokat inwestycyjnych. Gwarantują one klientom zwrot całości zainwestowanego w produkt kapitału, a dodatkowo, w przeciwieństwie do tradycyjnych depozytów, pozwalają osiągnąć satysfakcjonujący zwrot z inwestycji. Od początku roku zaproponowano pięć różnych subskrypcji tego produktu.

Wprowadzona z końcem 2012 roku oferta Bankowości Osobistej przyczyniła się do budowania w pierwszej połowie 2013 roku bazy aktywnych klientów zamożnych, traktujących Bank BGZ jako bank pierwszego wyboru. Na koniec czerwca Bank BGZ prowadził już ponad 9 tys. kont dla klientów zamożnych. W ramach usługi Bankowości Osobistej klienci zyskują opiekę osobistego doradcy, atrakcyjny pakiet „Konta Bardzo Osobistego” umożliwiający korzystanie z wszystkich usług

transakcyjnych bez dodatkowych opłat, a także z nową formę lokowania nadwyżek finansowych – Rachunek Automatycznego Oszczędzania.

W obszarze produktów kredytowych kontynuowano strategię prowadzenia dochodowych i bezpiecznych akcji kredytowych kierowanych zarówno do klientów Banku, jak i do nowych klientów. Bank przykładą maksimum uwagi do działań usprawniających procesy kredytowe oraz optymalizujących proces zarządzania ryzykiem kredytowym.

8.2.2. BGŻOPTIMA

Oferta BGŻOptima stanowi uzupełnienie oferty Banku w zakresie produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych i skierowana jest do klientów, którzy chcą skorzystać z usług finansowych w sieci. W skład oferty BGŻOptima wchodzi lokaty, konta oszczędnościowe oraz dystrybucja jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W pierwszej połowie 2013 r. oferta banku była konsekwentnie rozwijana w obszarze produktów depozytowych i inwestycyjnych. W marcu oferta funduszy inwestycyjnych została rozszerzona o nowe TFI i 5 subfunduszy. Według stanu na 30 czerwca 2013 r. liczba klientów obsługiwanych przez BGŻOptima wyniosła 103 tys., co oznacza, że od początku roku pozyskano 27,2 tys. nowych klientów.

8.2.3. DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA

Według stanu na 30.06.2013 r. depozyty detaliczne wyniosły 16 349 654 tys. PLN i były o 1 852 322 tys. PLN (12,8%) wyższe niż rok wcześniej i o 547 234 tys. PLN (3,5%) niż na 31.12.2012 r. Głównym czynnikiem wzrostu depozytów detalicznych była nadal BGŻOptima.

Tabela 23. Wolumen i struktura depozytów detalicznych

tys. PLN	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
Rachunki bieżące i oszczędnościowe	10 869 480	8 439 404	7 780 093	2 430 076	28,8%	3 089 387	39,7%
Lokaty terminowe	5 469 447	7 351 820	6 708 824	(1 882 373)	(25,6%)	(1 239 377)	(18,5%)
Inne zobowiązania	10 727	11 196	8 415	(469)	(4,2%)	2 312	27,5%
Razem depozyty klientów detalicznych	16 349 654	15 802 420	14 497 332	547 234	3,5%	1 852 322	12,8%
w tym: BGŻOptima	3 914 748	3 375 643	2 425 448	539 105	16,0%	1 489 300	61,4%

Cele akwizycyjne oddziałów Banku BGŻ S.A. w zakresie depozytów detalicznych są skoncentrowane na pozyskiwaniu nowych kont osobistych oraz utrzymaniu wolumenów depozytowych w sytuacji spadających stóp procentowych. Od końca czerwca 2012 r. oddziały Banku uzyskały wzrost salda depozytów detalicznych o 547 234 tys. PLN, czyli 3,5%. Wzrost wolumenu depozytów detalicznych został uzyskany głównie dzięki kontom osobistym i kontom oszczędnościowym. Dużą rolę w budowaniu wolumenu depozytów klientów zamożnych odegrał Rachunek Automatycznego Oszczędzania zaproponowany klientom Bankowości Osobistej. Saldo tego produktu na koniec czerwca osiągnęło poziom 465 mln PLN.

Bank odnotował dynamiczny wzrost środków zgromadzonych na rachunkach kont osobistych. Według stanu na 30.06.2013 r. ich saldo wyniosło 2 234 mln PLN w porównaniu z 1 901 mln PLN na 30.06.2012 r. (wzrost o 332 mln PLN, tj. 17,5% r/r), co było m.in. wynikiem regularnie prowadzonych działań aktywacyjnych na portfelu kont osobistych, a także efektem głównej oferty akwizycyjnej Konta z Premią, na którym klienci są nagradzani za przelewanie wynagrodzenia i dokonywanie bezgotówkowych operacji kartą do konta.

Liczba kont osobistych na koniec czerwca 2013 roku wyniosła 626,0 tys. sztuk, co daje wzrost w pierwszym półroczu 2013 roku o 26,1 tys. kont (4,4%), a w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego wzrost o 36,8 tys. kont (6,5%). Największym powodzeniem spośród dostępnych ofert konta osobistego niezmiennie cieszyło się Konto z Premią, którego udział w sprzedaży stanowił prawie 70%. Kampania reklamowa Konta z Premią w mediach wspierała sukces sprzedażowy tego produktu. Konto

z Premią w 2013 roku otrzymało kolejne wyróżnienia, w tym 1. miejsce w rankingu najlepszych kont osobistych portalu Money.pl co potwierdza wysoką atrakcyjność tej oferty.

Tabela 24. Liczba rachunków depozytowych

tys. szt.	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
Liczba rachunków depozytowych w oddziałach	1 393,9	1 533,4	1 486,1	(139,5)	(9,1%)	93,3	6,5%
Rachunki a'vista, w tym:	1 166,7	1 250,5	1 216,7	(83,8)	(6,7%)	98,4	8,5%
Konta osobiste	626,0	601,3	578,2	24,7	4,1%	36,8	6,5%
Konta oszczędnościowe	262,8	251,7	233,5	11,1	4,4%	40,0	18,9%
Rachunki depozytów terminowych	227,2	282,9	269,3	(55,7)	(19,7%)	(5,1)	(1,8%)
Liczba kont oszczędnościowych w BGŻOptima	115.1	83.9	59.6	31.2	37.2%	45,4	117,9%

8.2.4. DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA

W I półroczu 2013 r. działalność Banku BGŻ na rynku kredytów detalicznych ukierunkowana była na podnoszenie rentowności produktów kredytowych oraz systematyczne budowanie udziału Banku w rynku kredytów detalicznych.

Według stanu na koniec czerwca 2013 r. wartość portfela brutto kredytów detalicznych wyniosła 9 336 819 tys. PLN i była o 362 041 tys. PLN (tj. 4,0%) wyższa niż na końcu 2012 r. oraz o 567 162 tys. PLN (tj. 6,5%) wyższa niż na koniec czerwca 2012 r. Głównymi czynnikami wzrostu była sprzedaż: kredytów gotówkowych, kredytów hipotecznych i kart kredytowych.

Na początku 2013 r. wprowadzono do oferty innowacyjny kredyt hipoteczny ze stałą stopą procentową w pierwszych 5 latach kredytowania. Nowe rozwiązanie zapewnia gwarancję bezpieczeństwa finansowego klienta. Jednocześnie, w ramach realizacji rekomendacji KNF, Bank wprowadził bardziej restrykcyjne zasady kredytowania, w szczególności w zakresie liczenia zdolności kredytowej, obniżenia maksymalnego wskaźnika LTV oraz skrócenia maksymalnego okresu kredytowania. W połączeniu ze zmniejszoną skłonnością osób prywatnych do długoterminowego zadłużania się, z uwagi na trudną sytuację gospodarczą, sprzedaż złotych kredytów hipotecznych w I półroczu 2013 r. była niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku i wyniosła 459,9 mln PLN (spadek o 287,8 mln PLN, tj. 38,5%).

Tabela 25. Wolumen i struktura kredytów detalicznych

tys. PLN	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
Kredyty w rachunku bieżącym	96 231	107 615	117 790	(11 384)	(10,6%)	(21 559)	(18,3%)
Kredyty mieszkaniowe	7 892 242	7 600 490	7 392 994	291 752	3,8%	499 248	6,8%
– złotowe	4 680 710	4 412 921	3 952 628	267 789	6,1%	728 082	18,4%
– walutowe	3 211 533	3 187 570	3 440 366	23 963	0,8%	(228 833)	(6,7%)
Kredyty gotówkowe	896 939	803 967	781 264	92 972	11,6%	115 674	14,8%
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	79 772	70 659	61 844	9 112	12,9%	17 928	29,0%
Pozostałe kredyty dla klientów detalicznych	371 636	392 047	415 765	(20 411)	(5,2%)	(44 129)	(10,6%)
Razem kredyty dla klientów detalicznych	9 336 819	8 974 778	8 769 657	362 041	4,0%	567 162	6,5%

Mimo słabszych perspektyw rynkowych, jednocześnie przy dużej aktywności konkurencji, Bank BGŻ zanotował w pierwszym półroczu 2013 r. wzrost sprzedaży pożyczki gotówkowej do 363,4 mln zł w I półroczu 2013 r., tj. o 108,3 mln PLN (42,5%) więcej niż I półroczu 2012 r. Dobre wyniki

sprzedażowe były efektem obecności produktu w kampaniach: telewizyjnej, radiowej i internetowej. Pożyczka gotówkowa BGŻ zdobyła uznanie zarówno Klientów jak i środowiska bankowego, czego ukoronowaniem było zdobycie wyróżnienia w rankingu prestiżowego portalu, poświęconemu bankowości. Bank wprowadził również szereg zmian funkcjonalnych w ofercie kredytów gotówkowych, rozszerzających dostępność produktu dla Klientów, w tym objęcie ubezpieczeniem kredytów na 72 miesiące oraz zwiększenie kwoty ubezpieczenia do 100 tys. PLN dla klientów zamożnych objętych obsługą Bankowości Osobistej.

Na koniec czerwca portfel kredytów gotówkowych wyniósł 896 939 tys. PLN i był o 11,6% wyższy niż na końcu 2012 r., tym samym był on jedną z najszybciej przyrastających części portfela kredytowego Grupy.

Tabela 26. Liczba rachunków kredytowych klientów detalicznych

tys. szt.	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
Kredyty hipoteczne, budowlane i konsolidacyjne	55,6	53,3	51,1	2,3	4,3%	5,0	10,4%
Kredyty gotówkowe	98,7	92,4	86,4	6,3	6,8%	9,7	11,7%

Największy procentowy roczny wzrost wolumenu na koniec czerwca 2013 roku odnotowano dla kart kredytowych. Wartość portfela wyniosła 79 772 tys. PLN, i była o 17 928 tys. PLN tj. o 29,0%, wyższa w stosunku do roku poprzedniego. W tym samym okresie liczba wydanych kart kredytowych wzrosła o 4,3 tys. szt., tj. 8,0%, do poziomu 58,4 tys. szt.. Do tego wzrostu przyczyniło się m.in. wprowadzenie do aktywnej sprzedaży w I kwartale 2013 r. nowej karty Visa Standard.

8.3. USŁUGI MAKLERSKIE ORAZ DYSTRYBUCJA JEDNOSTEK UCZESTNICTWA TFI

Biuro Maklerskie Banku BGŻ (BM BGŻ) koncentruje się na obsłudze klientów detalicznych, a oferta świadczonych usług stanowi uzupełnienie oferty Banku w zakresie produktów inwestycyjnych. Biuro Maklerskie obsługuje również wybranych klientów instytucjonalnych, do których należą OFE, TFI i inne podmioty zarządzające powierzonymi im aktywami.

Przychody z tytułu prowizji i opłat maklerskich w I półroczu 2013 r. wyniosły 1 928,3 tys. PLN w porównaniu z 2 712,4 tys. PLN w I półroczu 2012 r. Spadek przychodów oraz liczby prowadzonych rachunków maklerskich, o czym mowa poniżej, w stosunku do poprzedniego okresu wynika przede wszystkim z reorganizacji obsługi maklerskiej, z którą związane było m.in. zaprzestanie obsługi giełdowej przez 20 spośród dotychczasowych 30 oddziałów Banku oraz z ogólnego osłabienia koniunktury i struktury klientów. Biuro obsługuje przede wszystkim inwestorów krajowych, w tym w szczególności indywidualnych, których udział w obrotach w ostatnich latach stale się zmniejsza.

Na koniec I półrocza 2013 r. BM BGŻ prowadziło 30 999 rachunki papierów wartościowych (w tym 5 257 rachunków internetowych prowadzonych przez Biuro w systemie transakcyjnym bmBGŻ.net), co w odniesieniu do 32 033 rachunków na koniec 2012 r., stanowiło spadek o 3,2%.

Tabela 27. Udział Biura Maklerskiego Banku BGŻ w obrotach na GPW

		30.06.2012 r.		30.06.2013 r.	
		udział	wolumen	udział	wolumen
Akcje	w mln PLN	0,16%	368,89	0,26%	514,34
Obligacje	w mln PLN	0,24%	5,02	0,04%	0,44
Kontrakty	w szt.	0,62%	73 941	0,46%	50 492
Certyfikaty inwestycyjne	w mln PLN	3,00%	1,36	4,26%	2,65
Opcje	w szt.	0,26%	2 031	0,25%	1 422

BM BGŻ prowadziło na koniec czerwca 2013 r. dystrybucję jednostek uczestnictwa 66 funduszy zarządzanych przez 6 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych (Union Investment TFI, Aviva Investors Poland TFI, Skarbiec TFI, Opera TFI, BPH TFI, Quercus TFI). W ofercie Biura znajduje się szeroka

oferta produktowa TFI obejmująca tzw. fundusze bezpieczne (obligacji i pieniężne), fundusze stabilnego wzrostu i zrównoważone, a także fundusze o agresywnej polityce inwestycyjnej (akcyjne).

W I półroczu 2013 r. przychody z tytułu sprzedaży jednostek uczestnictwa TFI wyniosły 3 724,4 tys. PLN, w porównaniu z 2 885,6 tys. PLN w I półroczu 2012 r.

Ze względu na wzrost wartości nabyć jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, nastąpił wzrost wartości aktywów pozyskanych przez BGŻ S.A. Na 30 czerwca 2013 r. wartość tych aktywów wynosiła 750,9 mln PLN, w stosunku do 611,2 mln PLN na 31 grudnia 2012 r.

BM BGŻ pośredniczy również w obrocie pozagiełdowym organizowanym przez BondSpot S.A. Od 2007 r. Biuro jest uczestnikiem alternatywnego systemu obrotu NewConnect.

W I połowie 2013 r. BM BGŻ brało udział w przeprowadzeniu 5 ofert na rynku pierwotnym. W przypadku 3 z nich, Biuro pełniło funkcję oferującego, biorąc udział na każdym etapie oferty zarówno w przygotowaniu, jak i przeprowadzeniu oferty, jako jej organizator.

8.4. BANKOWOŚĆ INSTYTUCJONALNA

8.4.1. SEGMENTACJA KLIENTÓW

Do 31 marca 2013 r. Klienci instytucjonalni Banku byli przyporządkowani do następujących segmentów:

- **Dużych Przedsiębiorstw (DP)** – przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, o rocznej sprzedaży powyżej 60 mln PLN,
- **Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MSP)** – przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości o rocznej sprzedaży do 60 mln PLN,
- **Mikroprzedsiębiorstw (Mikro)** – przedsiębiorcy nie prowadzący pełnej sprawozdawczości finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

W ramach powyższych segmentów dodatkowo funkcjonowały podsegmenty klientów z obszaru agro, non-agro, rolników, sektora publicznego, organizacji non-profit, klientów kluczowych oraz instytucji finansowych.

Od 1 kwietnia 2013 r. weszły w życie nowe zasady segmentacji klientów. Zmieniono kryteria klasyfikacji klientów instytucjonalnych do poszczególnych segmentów DP, MSP i Mikro. Zgodnie z nową klasyfikacją, klienci instytucjonalni segmentu:

- **Dużych Przedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, których roczne przychody za poprzedni rok obrotowy są większe lub równe od 60 mln PLN lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta jest większe lub równe 25 mln PLN,
- **Małych i Średnich Przedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, których roczne przychody za poprzedni rok obrotowy mieszczą się w przedziale 10 - 60 mln PLN lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta mieści się w przedziale 2 - 25 mln PLN,
- **Mikroprzedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy nie prowadzący pełnej sprawozdawczości finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, lub przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, których roczne przychody za poprzedni rok obrotowy są mniejsze od 10 mln PLN oraz zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta jest mniejsze niż 2 mln PLN.

W ramach powyższych segmentów dodatkowo funkcjonują podsegmenty klientów z obszaru agro, non-agro, rolników, organizacji non-profit, instytucji finansowych.

8.4.2. ROZWÓJ OFERTY PRODUKTOWEJ

Pakiety produktowe i produkty transakcyjne

Segment Mikro

W kwietniu 2013 r. Bank wycofał z oferty pakiet Biznes Lider Plus. Jednocześnie Bank przygotował zmodyfikowaną ofertę pakietową, która została wprowadzona z dniem 1 sierpnia 2013.

Zmodyfikowano i pozostawiono w ofercie następujące pakiety produktowe:

- pakiet Biznes Lider – pakiet przeznaczony dla klientów z podsegmentu Mikro Non-Agro i Mikro Agro o podstawowych potrzebach produktowych,
- pakiet Biznes Lider Aktywny – pakiet skierowany do klientów ze wszystkich podsegmentów z segmentu Mikroprzedsiębiorstw, o zawansowanych potrzebach produktowych i atrakcyjnej oferty transakcyjnej,
- pakiet Agro Lider – pakiet skierowany do osób fizycznych z podsegmentu Mikro Rolnik o podstawowych potrzebach produktowych,
- pakiet Społeczny Lider - pakiet przeznaczony dla podsegmentu Non-Profit o podstawowych potrzebach produktowych z bardzo atrakcyjną ofertą cenową.

Z dniem 1 sierpnia wycofano z oferty pakiety Biznes Lider Prestiż i Agro Lider Prestiż.

Oferta pakietów została tak skonstruowana, aby klient w ramach jednej umowy mógł pozyskać inne produkty w ramach jednej ceny oraz miał jednocześnie możliwość zakupu innych produktów i usług oferowanych przez Bank po cenach preferencyjnych bez dodatkowych formalności. Głównymi produktami wchodzącymi w skład pakietów są rachunek bieżący w PLN, bankowość telefoniczna, eBGŻ Firma, rachunek lokacyjny i lokaty terminowe. W skład pakietu Biznes Lider Aktywny dla klientów o większych potrzebach produktowych poza podstawowymi produktami wchodzącymi w skład pakietów dla klientów z segmentu Mikroprzedsiębiorstw, wchodzi rachunki walutowe w EUR, karty debetowe, oraz możliwość negocjowania lokat terminowych oraz kursów walut. W okresie tj. od 1 stycznia 2013 r. do 8 czerwca 2013 r. Bank pozyskał na wszystkie pakiety produktowe w segmencie Mikroprzedsiębiorstw 12 798 nowych klientów. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. w segmencie Mikroprzedsiębiorstw Bank pozyskał o 984 nowych klientów więcej.

Segment MSP i DP

15 kwietnia 2013 został uruchomiony nowy proces otwierania rachunku bankowego wraz z umową kompleksową na produkty Cash Management dla Klientów Korporacyjnych (MSP i DP). Celem implementacji nowego procesu jest skrócenie czasu przygotowania umowy oraz maksymalne uproszczenie dokumentacji umowy. Umowa kompleksowa zapewnia Klientowi w ramach jednej umowy ramowej dostęp do podstawowych produktów Cash Management, tj. rachunki rozliczeniowe, lokaty, dostęp do bankowości elektronicznej, możliwość przeprowadzania transakcji wymiany walut, dostęp do usługi identyfikacji płatnika (IDEN) oraz możliwość korzystania z kart debetowych. Dodatkowe produkty uruchamiane są po złożeniu przez Klienta odpowiedniego wniosku, bez konieczności podpisywania aneksu do umowy. Równoległe z umową kompleksową została wprowadzona Taryfa Opłat i Prowizji dla Klientów Korporacyjnych, która poza uproszczeniem zawartości odzwierciedla wyłącznie ofertę dla segmentu Korporacyjnego. Nowa Taryfa wprowadza trzy plany taryfowe:

- Standard – plan skierowany do segmentu MSP i DP, zakłada m.in. możliwość stosowania indywidualnych decyzji cenowych
- e-Biznes Lider Prestiż – plan skierowany do segmentu MSP jako pakiet internetowy, tj. tanie operacje realizowane w kanałach elektronicznych, droższe operacje realizowane w oddziałach
- Agro Lider Prestiż – plan skierowany do Rolników, charakteryzujący się m.in. tanimi operacjami w oddziałach.

Z dniem 1 czerwca 2013 r. został zapoczątkowany proces migracji Klientów na w/w nowe umowy kompleksowe. Celem strategicznym tych działań jest wzrost przychodów prowizyjnych oraz utrzymanie przychodów odsetkowych na dotychczasowym poziomie.

Kredyty

Segment Mikro

W kwietniu 2013, w związku ze zmianą oferty Pakietów dla klientów Mikro oraz wycofaniem z oferty Banku Pakietu Biznes Lider Plus, wycofano powiązany z tym pakietem produkt kredytowy, jakim był Kredyt - debet w rachunku bieżącym.

Segment MSP i DP

W okresie I półrocza 2013 r., nie były wprowadzane nowe produkty kredytowe dla klientów segmentów MSP i DP. Nie dokonywano również zmian w zasadach funkcjonowania produktów kredytowych będących w ofercie Banku.

Finansowanie agrobiznesu

Od marca 2013 r. klienci korzystać mogą z nowego produktu, jakim jest Kredyt Inwestycyjny udzielany ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Główną korzyścią dla kredytobiorcy, który zdecyduje się na finansowanie w ramach linii EBI, jest obniżenie marży o min. 30 pb w stosunku do stawki dla porównywalnych kredytów udzielanych przez Bank BGŻ bez wsparcia EBI. Kredyt może zostać zakwalifikowany do linii pod warunkiem złożenia wniosku o rezerwację środków i otrzymania akceptacji tego wniosku przez Biuro Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Od czerwca 2013 r. do oferty Banku wprowadzono również leasing na realizację projektów w ramach Programu Finansowania Rozwoju Energii Zrównoważonej w Polsce (PolSEFF). Zasady uzyskania dofinansowania są takie same, jak przy kredycie inwestycyjnym.

6 czerwca 2013 r. została podpisana również Umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Gwarancja de minimis umożliwia zabezpieczenie spłaty kredytu przeznaczonego na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej i oferowana jest na preferencyjnych warunkach. Klienci Banku BGŻ będą mogli składać wnioski o gwarancję de minimis przy okazji ubiegania się o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy w rachunku kredytowym, kredyt rewalwingowy. Gwarancją mogą być również objęte odnawiane umowy kredytowe dot. kredytów na działalność obrotową. W przypadku zwiększania kwoty kredytu nieodnawialnego, gwarancją może zostać objęta kwota o jaką ulega zwiększeniu wartość kredytu. Gwarancje de minimis BGK może zostać udzielona przedsiębiorstwom z sektora MŚP posiadającym zdolność kredytową.

Gwarancje de minimis BGK nie są przeznaczona dla podmiotów działających m.in. w dziedzinie produkcji podstawowej, przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz sektora węglowego. Główne korzyściami dla klienta to: (i) minimum formalności związane z uzyskaniem gwarancji BGK; (ii) możliwość otrzymania wyższej kwoty limitu kredytowego w stosunku do standardowej oferty; (iii) brak opłaty prowizyjnej za 1 rok gwarancji BGK; (iv) możliwość otrzymania kredytu nawet w przypadku posiadania niewystarczających zabezpieczeń rzeczowych lub ich braku.

8.4.3. DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA

W I półroczu 2013 r. Grupa odnotowała spowolnienie akcji kredytowej na rzecz klientów instytucjonalnych. Według stanu na 30.06.2013 r. wartość portfela kredytowego brutto wyniosła 17 779 060 tys. PLN i była o 639 798 tys. PLN niższa niż na 31.12.2012 r. W porównaniu z końcem I półrocza 2012 r. odnotowano nieznaczny wzrost r/r – o 267 248 tys. PLN, tj. 1,5%.

Na obniżenie wolumenu kredytów w I półroczu 2013 r. wpłynęły następujące czynniki:

- sytuacja rynkowa – niższa skłonność przedsiębiorstw do zadłużania się wobec niepewnej koniunktury, zarówno w zakresie finansowania inwestycji, jak i kapitału obrotowego,
- polityka branżowa Banku – identyfikująca branże podwyższonego ryzyka i determinująca zaostreżenie warunków kredytowania dla podmiotów w nich działających,
- dbałość o jakość portfela kredytowego Banku w sytuacji spowolnienia gospodarczego przez co ograniczone zostało pozyskiwanie nowych zaangażowań, a w odniesieniu do wybranych klientów

(w szczególności z segmentu DP) o podwyższonym ryzyku wdrażane były strategia wychodzenia z istniejących zaangażowań.

Na tle klientów spoza sektora rolno-spożywczego, stosunkowo wysoką, dwucyfrową dynamikę wzrostu uzyskano w portfelu kredytów dla rolników. Dotyczyło to zarówno kredytów w rachunku bieżącym, kształtowanych przez kredyt Agro Ekspres, jak i w rachunku kredytowym, gdzie główną rolę odgrywały kredyty preferencyjne. Czynnikiem ograniczającym dynamikę tego drugiego portfela w pierwszej połowie 2013 r. był niski poziom limitu przyznanej bankom w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Skutkowało to wyczerpaniem się akcji kredytowej w pierwszych dniach maja br. i koniecznością wstrzymania kredytowania. Nową akcją kredytową, dzięki wysiłkom środowiska bankowego oraz organizacji związanych z finansowaniem rolnictwa, uruchomiono pod koniec czerwca br., co umożliwiło wznowienie kredytowania. Mimo perturbacji z uzyskaniem limitów na kredyty preferencyjne do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, portfel ten wykazywał nadal tendencję wzrostową zarówno w I półroczu 2013 r. jak i w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 28. Kredyty brutto dla klientów instytucjonalnych

tys. PLN	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
W rachunku bieżącym, w tym:	4 071 259	4 184 718	3 998 089	(113 459)	(2,7%)	73 170	1,8%
– przedsiębiorstwa	2 031 975	2 251 740	2 225 948	(219 765)	(9,8%)	(193 973)	(8,7%)
– przedsiębiorcy indywidualni	326 648	345 581	371 387	(18 933)	(5,5%)	(44 739)	(12,0%)
– rolnicy	1 673 206	1 556 847	1 361 649	116 359	7,5%	311 557	22,9%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	13 707 801	14 234 140	13 513 723	(526 339)	(3,7%)	194 078	1,4%
– przedsiębiorstwa, w tym:	7 238 932	8 034 999	7 547 725	(796 067)	(9,9%)	(308 793)	(4,1%)
- inwestycyjne	4 535 650	4 850 132	4 538 249	(314 482)	(6,5%)	(2 599)	(0,1%)
- obrotowe	1 675 785	2 088 980	1 847 477	(413 195)	(19,8%)	(171 692)	(9,3%)
– przedsiębiorcy indywidualni	1 220 963	1 242 443	1 206 979	(21 480)	(1,7%)	13 984	1,2%
– rolnicy	4 908 308	4 579 424	4 368 846	328 884	7,2%	539 462	12,3%
– instytucje sektora budżetowego	272 937	313 976	282 399	(41 039)	(13,1%)	(9 462)	(3,4%)
– pozostałe podmioty	66 661	63 298	107 774	3 363	5,3%	(41 113)	(38,1%)
Razem	17 779 060	18 418 858	17 511 812	(639 798)	(3,5%)	267 248	1,5%
<i>z czego:</i>							
<i>Kredyty preferencyjne</i>	<i>4 451 979</i>	<i>4 208 569</i>	<i>4 141 855</i>	<i>243 410</i>	<i>5,8%</i>	<i>310 124</i>	<i>7,5%</i>

8.4.4. DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA

W I poł. 2013 r. Bank kontynuował ostrożną politykę cenową wobec depozytów instytucjonalnych ukierunkowaną na uzyskanie poprawy marży odsetkowej przy jednoczesnym zabezpieczeniu sytuacji płynnościowej. Innym priorytetem było zwiększenie sald na rachunkach bieżących we wszystkich segmentach.

Depozyty przedsiębiorstw, rolników oraz sektora budżetowego wykazywały tendencję wzrostową, zarówno w porównaniu do końca 2012 r., jak i końca I półroczu 2012 r. Szczególnie dynamicznie przyrastały zobowiązania na rachunkach bieżących (obejmujące również konta oszczędnościowe dla rolników i mikroprzedsiębiorstw). Grupa zmniejszyła natomiast skalę finansowania od niebankowych podmiotów finansowych, szczególnie w porównaniu z przejściowo wysokim stanem tych środków, który wystąpił na końcu 2012 r.

Tabela 29. Depozyty klientów instytucjonalnych

tys. PLN	30.06. 2013	31.12. 2012	30.06. 2012	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
Pozostałe podmioty finansowe:	1 064 957	2 537 917	1 371 133	(1 472 960)	(58,0%)	(306 176)	(22,3%)
Rachunki bieżące	12 097	9 268	11 364	2 829	30,5%	733	6,5%
Lokaty terminowe	1 052 849	2 528 638	1 359 758	(1 475 789)	(58,4%)	(306 909)	(22,6%)
Inne zobowiązania	11	11	11	-	-	-	-
Klienci korporacyjni:	8 498 249	7 924 560	7 544 918	573 689	7,2%	953 331	12,6%
Rachunki bieżące	4 476 755	3 974 931	2 948 990	501 824	12,6%	1 527 765	51,8%
Lokaty terminowe	3 947 843	3 871 567	4 527 811	76 276	2,0%	(579 968)	(12,8%)
Inne zobowiązania	73 651	78 062	68 117	(4 411)	(5,7%)	5 534	8,1%
Klienci korporacyjni, w tym rolnicy:	1 235 686	1 009 139	991 269	226 547	22,4%	244 417	24,7%
Rachunki bieżące	1 070 874	856 815	806 979	214 059	25,0%	263 895	32,7%
Lokaty terminowe	157 188	143 693	178 201	13 495	9,4%	(21 013)	(11,8%)
Inne zobowiązania	7 624	8 631	6 089	(1 007)	(11,7%)	1 535	25,2%
Klienci sektora budżetowego:	765 025	677 074	710 429	87 951	13,0%	54 596	7,7%
Rachunki bieżące	473 172	484 830	385 069	(11 658)	(2,4%)	88 103	22,9%
Lokaty terminowe	291 727	192 118	325 222	99 609	51,8%	(33 495)	(10,3%)
Inne zobowiązania	126	126	138	-	-	(12)	(8,7%)
Razem	10 328 231	11 139 551	9 626 480	(811 320)	(7,3%)	701 751	7,3%

8.4.5. FINANSOWANIE HANDLU

Faktoring

W ramach świadczenia usług faktoringowych, Bank wykupił w I półroczu 2013 r. 73 756 faktur o łącznej wartości 1 525 406 861 PLN, w porównaniu z 63 772 faktur o wartości 1 499 067 127 PLN skupionych w I półroczu 2012 r.

W celu uproszczenia struktury produktowej oraz poprawy jakości stosowanych w relacjach z klientami wzorów dokumentów w czerwcu br. dokonano zmian w ofercie faktoringowej Banku BGŻ. Wycofano z podstawowej oferty niszowe produkty: faktoring odwrotny, finansowanie wierzytelności (wykup jednostkowych wierzytelności), faktoring niepełny tajny; wprowadzono jednolite warunki brzegowe dla wszystkich transakcji faktoringowych takie jak: koncentracja, poziom zaliczki, maksymalny okres finansowania, okres prolongaty, liczba kontrahentów itp. W odniesieniu do wzorów umów, wprowadzono zapisy nadające relacji faktoringowej charakter uncommitted.

W celu uszczelnienia procesu obsługi operacyjnej umów faktoringowych oraz optymalizację całego procesu faktoringowego w Banku BGŻ wdrożono nową aplikację do monitoringu jakości płatności dłużników faktoringowych.

Gwarancje bankowe i akredytywy dokumentowe

Według stanu na koniec czerwca 2013 r. łączna kwota zobowiązań gwarancyjnych udzielonych klientom wynosiła 578 453 tys. PLN. W portfelu znajdowało się 1 667 udzielonych gwarancji, wobec 1 505 na koniec tego samego okresu 2012 r. co stanowi wzrost o 11%.

Bank otwiera akredytywy na rzecz klientów krajowych i zagranicznych oraz obsługuje, potwierdza akredytywy otwarte przez inne banki oraz dyskontuje należności z tytułu akredytyw.

W pierwszym półroczu 2013 r. Bank otworzył 122 akredytywy importowe na łączną kwotę 30,8 mln PLN (wobec 128 akredytyw na łączną kwotę 38,8 mln PLN w pierwszym półroczu 2012 r.) oraz obsłużył 41 akredytyw eksportowych na łączną kwotę 14,5 mln PLN (wobec 63 akredytyw na łączną kwotę 47,1 mln PLN w pierwszym półroczu 2012 r.).

8.4.6. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W I półroczu 2013 r. Bank obsługiwał 2 programy emisji papierów wartościowych jednostek samorządu terytorialnego. W I półroczu 2013 r. Bank nie występował w roli organizatora nowej emisji papierów dłużnych.

8.5. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM

W pierwszym półroczu 2013 wpływ na działalność Banku na rynku pieniężnym i walutowym miały następujące czynniki:

- dalsze spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce, widoczne zwłaszcza w I kwartale, któremu towarzyszył spadek inflacji poniżej celu inflacyjnego RPP;
- kontynuacja cyklu obniżek stóp procentowych przez RPP wobec niskiego tempa wzrostu gospodarczego i spadku inflacji poniżej celu; główna stopa referencyjna została obniżona do poziomu 2,75%;
- stabilizacja, a następnie osłabienie złotego w stosunku do walut obcych, wywołane pogarszaniem się sytuacji gospodarczej w Polsce oraz obawami przed zmianą polityki pieniężnej przez Rezerwę Federalną;
- spadek rentowności krajowych obligacji skarbowych na początku II kwartału w reakcji na obniżki stóp procentowych przez RPP, pod którym nastąpiły silne wzrosty rentowności skarbowych w oczekiwaniu istotnego pogorszenia globalnego popytu na obligacje wobec oczekiwanej zmiany polityki pieniężnej przez Rezerwę Federalną;
- utrzymująca się wysoka płynność sektora bankowego sprzyjająca obniżeniu, a następnie stabilizacji na niskim poziomie kosztu pozyskania środków finansowych od klientów Banku.

Działalność na rachunek własny

Rynek walutowy

Aktywność BGŻ S.A. na rynku międzybankowym w I połowie 2013 r. koncentrowała się na złotym oraz walutach państw G7. Wielkość obrotów realizowanych przez Bank na międzybankowym rynku walutowym pozostawała na stabilnym poziomie. Największy obrót zanotowano na parze walutowej EUR/PLN, a w dalszej kolejności na parach walutowych USD/PLN i GBP/PLN. Ze względu na niewielkie zainteresowanie klientów opcjami walutowymi, aktywność Banku na rynku międzybankowym w tym segmencie rynku utrzymywała się na niskim poziomie.

Rynek stopy procentowej

Działalność handlowa Banku na rynku stopy procentowej koncentrowała się na złotej krzywej dochodowości, jednak w porównaniu z rokiem ubiegłym Bank zwiększył swoją aktywność na rynku instrumentów denominowanych w walutach obcych, głównie w EUR, USD i CHF. Wynikało to zarówno z większego zainteresowania klientów Banku instrumentami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej denominowanymi w walutach obcych, jak i zwiększenia własnej działalności handlowej w tym obszarze. W pierwszej połowie 2013 r. Bank zwiększył znacząco udział rynkowy w segmencie transakcji Buy-Sell-Back i Sell-Buy-Back zabezpieczonych Skarbowymi Papierami Wartościowymi. Podobnie jak w latach ubiegłych, Bank nie prowadził działalności handlowej na rynku nieskarbowych papierów dłużnych. W 2013 r. Bank uczestniczył w konkursie na Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową

Aktywność Banku na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych miała na celu zarządzanie płynnością natychmiastową i krótkoterminową. Podstawowym instrumentem lokowania krótkoterminowych nadwyżek płynności były bony pieniężne NBP oraz krótkoterminowe Skarbowe Papiery Wartościowe. Bank nie korzystał z rynku międzybankowego czy też ze środków niebankowych instytucji finansowych jako źródła finansowania działalności kredytowej. Ryzyko rynkowe związane z zarządzaniem płynnością krótkoterminową oraz wynikające z transakcji klientów Banku na instrumentach rynku pieniężnego, było aktywnie zarządzane poprzez transakcje OIS, FRA, IRS oraz FX

Swap. Bank jest aktywnym uczestnikiem rynku międzybankowego w zakresie transakcji pochodnych krótkoterminowej stopy. Do końca kwietnia 2013 roku Bank był Dealerem Rynku Pieniężnego, którą to funkcję przestał pełnić od maja 2013 roku ze względu na zmiany w systemie Dealerów Rynku Pieniężnego wprowadzone przez Narodowy Bank Polski. W pierwszej połowie 2013 roku Bank nie uczestniczył w fixingu stawek referencyjnych WIBOR i WIBID.

Zarządzanie aktywami i pasywami

Zarządzania aktywami i pasywami ma za zadanie przede wszystkim zarządzanie strukturalną ekspozycją Banku uwzględniając ryzyko stopy procentowej, walutowe i płynności. W tym celu Bank zawiera transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej i walutowe, inwestuje nadwyżki dostępnych źródeł finansowania, pozyskuje długoterminowe finansowanie oraz emituje dłużne papiery wartościowe.

Transakcje zabezpieczające

Podstawowa działalność Banku polegająca na przyjmowaniu depozytów, prowadzeniu rachunków bieżących i oszczędnościowych oraz udzielaniu kredytów generuje ryzyko stopy procentowej. Jest ono zarządzane w sposób centralny i uwzględnia średnio- i długookresowe oczekiwania zmian sytuacji rynkowej. W celu osiągnięcia optymalnej struktury z punktu widzenia ryzyka i dochodowości Bank zawiera transakcje finansowe IRS, OIS, CIRS i FRA. Poza szeregiem zawartych w I półroczu 2013 r. transakcji zabezpieczających ryzyka, Bank w 2012 r. zawarł serię 2-letnich transakcji IRS na łączną kwotę 1,5 mld PLN, która miała na celu ustabilizowanie marży kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR. Do w/w zabezpieczenia Bank zastosował po raz pierwszy mechanizm rachunkowości zabezpieczeń, co umożliwiło ograniczenie zmienności wyniku finansowego. Według stanu na 30.06.2013 r. dodatnia wycena zabezpieczenia została odniesiona na kapitał w kwocie 23 666 tys. PLN. Ponadto w celu neutralizowania wpływu oczekiwanych i zrealizowanych w I półroczu 2013 r. obniżek stóp procentowych NBP, Bank zawarł między innymi serię transakcji OIS. Pierwotne okresy, na które zostały one zawarte sięgały od 1 do 12 miesięcy, a ich średni nominal był na poziomie 4,3 mld PLN.

Finansowanie długoterminowe

Bank prowadzi aktywne działania zmierzające do zwiększenia udziału długoterminowego, stabilnego finansowania. W czerwcu 2013 roku Bank przedpłacił część pożyczki zaciągniętej w CHF od Rabobank, jednocześnie pozyskał od tego samego podmiotu pożyczkę podporządkowaną w kwocie 90 milionów CHF na okres 10 lat, dla której koszt stawowi 201pb ponad 6M Libor CHF. Po uzyskaniu zgody KNF pożyczka zostanie zaliczona do funduszy uzupełniających Banku.

Emisje własne papierów dłużnych

Certyfikaty Depozytowe są narzędziem, jakie Bank stosuje od 2008 r. do dywersyfikacji źródeł finansowania. W związku z wygaśnięciem programu Emisji Certyfikatów Depozytowych w marcu 2013 r. Bank zdecydował się na jego przedłużenie. W dniu 28.03.2013 r. Bank podpisał umowy, na podstawie których został uruchomiony nowy Program emisji Papierów dłużnych. Został on rozszerzony m.in. o możliwość emitowania obligacji własnych o zapadalności do 10 lat, w formie materialnej lub zdematerializowane z możliwością notowania na rynku wtórnym. W nowym programie emisyjnym do dotychczasowych dealerów (PEKAO S.A., BRE Bank, Bank Handlowy) dołączył ING Bank Śląski. Ponadto kwota całego programu została zwiększona do 3,5 mld PLN. W pierwszym półroczu 2013 r. Bank kontynuował wprowadzanie zmian według strategii przyjętej w 2012 r. Założona strategia zakładała wydłużenie terminów zapadalności emitowanych Certyfikatów Depozytowych. Według stanu na 30.06.2013 r. pozycja Banku z emisji własnych składała się z 1,08 mld PLN certyfikatów o zapadalności rezydualnej poniżej jednego roku oraz niespełna 0,80 mld PLN certyfikatów o zapadalności rezydualnej od 1 roku do 5 lat.

Portfel inwestycyjny

Portfel inwestycyjny Banku składa się z płynnych obligacji Skarbu Państwa i Bonów Pieniężnych NBP. Według stanu na 30.06.2013 r. wartość nominalna portfela wynosiła 3,1 mld, z czego 120 mln PLN stanowiły bony pieniężne. Dodatkowo w 2013 r. Bank zaczął utrzymywać na portfelu inwestycyjnym utrzymującą się nadwyżkę płynnościową w formie bonów pieniężnych NBP, która na dzień 30 czerwca wynosiła 1,25 mld PLN. Przejęcie zarządzania nad tą częścią nadwyżki płynnościowej wynikało z jej stabilności i perspektywy utrzymania się jej w dłuższym czasie. Zapadalności wchodzących w skład

portfela obligacji sięgają od kilku miesięcy do ponad 10 lat. W pierwszym półroczu 2013 r. przychód na portfelu inwestycyjnym – odsetki, rozliczenie premii/dyskonta, wynik ze sprzedaży – wynosił 128,1 mln PLN, w tym wynik z likwidacji części pozycji przed datą zapadalności stanowił 20,6 mln PLN. Sprzedaż obligacji odbywała się w warunkach spadających rentowności, które swoje najniższe wartości osiągnęły w maju bieżącego roku. Dotyczyła ona przede wszystkim papierów o dwuletniej zapadalności. Portfel uzupełniany był przede wszystkim zakupami bonów pieniężnych NBP oraz dłuższymi obligacjami o wyższych rentownościach. Wartość godziwa portfela papierów wartościowych według stanu na 30.06.2013 r. w kwocie 124,4 mln PLN była odniesiona do kapitału z aktualizacji wyceny.

Sprzedaż produktów skarbowych klientom

W I połowie 2013 r. dynamika sprzedaży produktów skarbowych we wszystkich segmentach klientów instytucjonalnych utrzymywała się na poziomie zbliżonym do osiągniętego w 2012 roku.

Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na kształtujący się poziom dochodu pozostały głównie transakcje walutowe spot i forward, które wspierane są przez elektroniczny, skarbowy kanał eBGŻ. Rozwiązania zabezpieczające w I połowie 2013 r. były mniej zróżnicowane niż w 2012 r., choć wystąpiło większe zainteresowanie ze strony klientów z segmentów MSP i DP transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej.

Bank kontynuuje sprzedaż wprowadzonych do oferty w ubiegłym roku produktów skarbowych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej tj. opcji na stopę procentową oraz instrumentów zabezpieczających ryzyko zmiany cen towarów takich jak opcje i swapy towarowe.

8.6. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI

W pierwszym półroczu 2013 r. Bank utrzymywał kontakty korespondenckie z około 870 bankami, w tym miał otwartych 25 rachunków Nostro w 16 głównych walutach w bankach zagranicznych.

W wymienionym okresie Bank prowadził 29 rachunków Loro w 6 walutach dla 20 banków zagranicznych, 1 banku krajowego i 1 zagranicznej niebankowej instytucji finansowej. Rachunki Loro prowadzone w księgach BGŻ S.A. stanowią zewnętrzne źródło pozyskiwania bezkosztowych środków obrotowych służących potrzebom operacyjnym Banku. Za pośrednictwem tych rachunków realizowane są przede wszystkim transfery klientowskie oraz transfery typu bank-to-bank.

Bank obsługiwał również sektor bankowości spółdzielczej zarówno w zakresie bankowości transakcyjnej jak i skarbowej.

W pierwszym półroczu 2013 r. BGŻ S.A. współpracował z jedną zagraniczną niebankową instytucją finansową, oferującą tanie i szybkie elektroniczne przekazy pieniężne – MoneyGram (USA). Przedmiotem współpracy były zarówno przekazy gotówkowe, jak i przekazy na rachunki bankowe. Transakcje realizowane były dwukierunkowo – z Polski i do Polski.

Bank kontynuował również współpracę z innymi krajowymi i zagranicznymi instytucjami finansowymi, w tym głównie: z funduszami inwestycyjnymi, ubezpieczycielami, towarzystwami emerytalnymi oraz z brokerami i bankami, która umożliwiła zawieranie szerokiego spektrum transakcji skarbowych i depozytowych. Zawarto szereg umów z nowymi i już współpracującymi kontrahentami z tych segmentów, które umożliwią Bankowi zawieranie transakcji dla potrzeb dotychczasowych jak i nowych produktów.

8.7. FINANSOWANIE OPERACJI HANDLU ZAGRANICZNEGO

Oferta produktów finansowania operacji handlu zagranicznego Banku obejmuje: akredytywy dokumentowe eksportowe i importowe, inkasa dokumentowe eksportowe i importowe, dyskonto akredytywy, gwarancje nostro i loro, awale i poręczenia, faktoring, polecenia wypłaty oraz polecenia wypłaty w obrocie dewizowym.

W dniu 10.06.2013 r. nastąpiło wdrożenie nowego systemu SORBNET2 opartego na międzynarodowym standardzie wymiany komunikatów SWIFT, który zastąpił działający od 1996 r. system SORBNET. System RTGS-SORBNET2 jest najważniejszym polskim systemem płatności, w którym rozliczane są operacje rynków finansowych i wysokokwotowe zlecenia klientowskie, a także odbywa się rozrachunek innych systemów płatniczych i rozliczeniowych. Nowe standardy technologiczne zastosowane

w systemie Sorbnet 2 maja zwiększyć niezawodność i wydajność systemu, a w rezultacie także bezpieczeństwo i efektywność obrotu międzybankowego.

W pierwszej połowie 2013 r. utrzymana została tendencja wzrostowa w przelewach z tytułu transakcji handlu zagranicznego. Udział SEPA Credit Transfer w ogólnej liczbie transferów importowych oraz eksportowych w pierwszej połowie 2013 r. zwiększył i wyniósł odpowiednio 69% i 67% .

Tabela 30. Statystyki operacji obsługiwanych przez BGŻ S.A.

Rodzaj transakcji	Liczba / wartość	I pół 2013 r.	I pół 2012 r.	Zmiana r/r
Transakcje za pośrednictwem rachunków nostro (banki komercyjne i NBP)	Liczba transakcji	371 723	327 545	13,5 %
	Wartość w mld PLN	1 794	1 468	22,2 %
Transakcje za pośrednictwem rachunków loro	Liczba transakcji	51 140	60 606	(15,6%)
	Wartość w mld PLN	421	364	15,7%
Przelewy eksportowe	Liczba przelewów	226 812	205 524	10,4%
	Wartość w mln PLN	10 208	10 138	0,7%
w tym: transfery SEPA Credit Transfer	Liczba transferów	152 042	114 936	32,3%
	Wartość w mln PLN	3 851	2 844	35,4%
Przelewy importowe	Liczba przelewów	94 255	84 825	11,1%
	Wartość w mln PLN	5 705	6 990	(22,6%)
w tym: transfery SEPA Credit Transfer	Liczba transferów	65 210	37 531	73,8%
	Wartość w mln PLN	2 781	1 917	45,1%
Akredytywy własne i inkasa własne (nowootwarte)	Liczba	142	146	(2,7%)
	Wartość w mln PLN	48	40	20%
Udzielone gwarancje i promesy własne	Liczba	636	814	(21,9%)
	Wartość w mln PLN	156	171	(8,8%)
Operacji dokumentowe obce oraz gwarancje obce	Liczba	281	274	2,5%
	Wartość w mln PLN	92	103	(10,7%)

8.8. ORGANIZACJA I KADRY

8.8.1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Najważniejsze zmiany organizacyjne w Banku dokonane w I półroczu 2013 roku były związane z wdrażaniem nowego modelu obsługi klientów zakładającego zmianę podejścia do zarządzania sprzedażą – szczególnie w obszarze akwizycji nowych klientów instytucjonalnych.

W Banku – zarówno po stronie Centrali jak i sieci – wyodrębniono dwa główne obszary sprzedaży:

- Obszar Bankowości Detalicznej i Biznesowej, odpowiedzialny za sprzedaż i rozwój produktów kierowanych do klientów indywidualnych oraz segmentu mikroprzedsiębiorstw,
- Obszar Bankowości Korporacyjnej odpowiedzialny za sprzedaż i rozwój produktów kierowanych do segmentu małych, średnich i dużych przedsiębiorstw oraz dużych rolników.

W Obszarze Bankowości Detalicznej i Biznesowej sprawniejszej i efektywniejszej obsłudze klientów sprzyja standaryzacja oferty produktów, automatyzacja i uproszczenie procesu kredytowego, w tym skrócenie ścieżki decyzyjnej oraz utrzymywanie stabilnych, długofalowych relacji wzmocnionych dedykowanym podejściem do klientów Agro. Od strony organizacyjnej obsługę klientów detalicznych i mikro-przedsiębiorstw prowadzą oddziały operacyjne i podległe przy wsparciu oddziałów regionalnych oraz komórek centrali skupionych w Obszarze Bankowości Detalicznej i Biznesowej.

W Obszarze Bankowości Korporacyjnej główny nacisk Bank kładzie na profesjonalne doradztwo biznesowe wsparte specjalistami produktowymi oraz specjalistami Agro, przy utrzymaniu lokalnej relacji oraz obsługi operacyjnej w połączeniu z szeroką gamą rozwiązań produktowych dopasowywanych do indywidualnych potrzeb klientów. Na potrzeby nawiązywania i rozwijania współpracy z klientami

korporacyjnymi w regionach została stworzona sieć centrów biznesowych (odpowiednio: małych i średnich oraz dużych przedsiębiorstw). Działalność centrów biznesowych jest koordynowana i wspierana zarówno na szczeblu regionalnym przez dyrektorów regionów bankowości korporacyjnej, jak i ze strony komórek Centrali skupionych w Obszarze Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej.

Dokładniejsze dane o nowym modelu obsługi klientów podano w rozdziale poświęconym kanałom dystrybucji Grupy.

8.8.2. KADRY

Zatrudnienie

Na koniec I półrocza 2013 r. BGŻ S.A. zatrudniał 5 570 osób, tj. o 3,5 % mniej niż rok wcześniej. W Centrali zatrudnienie spadło o 11,1% r/r. Z dniem 30.06.2013 r. zakończył się proces zwolnień grupowych prowadzony w ramach programu poprawy efektywności Banku, głównie w Centrali Banku.

Tabela 31. Zatrudnienie w Banku w osobach i etatach

	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012	Zmiana r/r	
Sieć	4 103	4 085	4 163	- 60	-1,4%
Centrala	1 334	1 438	1 500	- 166	-11,1%
Biuro Maklerskie	56	32	36	20	55,6%
BGŻOptima	44	49	43	1	2,3%
Ośrodki Wypoczynkowe	30	30	30	-	0,0%
Związki Zawodowe	3	3	3	-	0,0%
Razem (osoby)	5 570	5 637	5 775	- 205	-3,5%
Sieć	4 074,24	4 056,45	4 130,13	-55,88	-1,4%
Centrala	1 319,85	1 426,87	1 489,94	- 170,09	-11,4%
Biuro Maklerskie	55,50	32,00	36,00	19,50	54,2%
BGŻOptima	37,44	39,88	22,39	15,06	67,3%
Ośrodki Wypoczynkowe	29,50	29,50	29,50	-	0,0%
Związki Zawodowe	3,00	3,00	3,00	-	0,0%
Razem (etaty)	5 519,54	5 587,70	5 710,95	- 191,41	-3,4%

Polityka wynagrodzeń

Kluczowym celem Polityki wynagrodzeń w Banku, który służy realizacji strategii biznesowej oraz budowie przewagi konkurencyjnej Banku jest pozyskanie, utrzymanie oraz zmotywowanie najlepszych pracowników. Polityka wynagrodzeń oparta jest o koncepcję kompleksowego podejścia do nagradzania i uwzględnia poza podstawowymi elementami, takimi jak wynagrodzenie stałe i zmienne, również takie kwestie jak: uznanie, rozwój kariery, warunki pracy, kulturę organizacji.

Bank prowadzi racjonalną i zrównoważoną politykę wynagradzania, która odzwierciedla zorientowanie Banku na klienta, uwzględnia długoterminowe dobro Banku oraz wspiera racjonalne i skuteczne zarządzanie ryzykiem.

Bank uczestniczy w rynkowych badaniach wynagrodzeń, dzięki czemu na bieżąco monitorowana jest konkurencyjność całkowitych wynagrodzeń pracowników (część stała oraz zmienna) na tle rynku.

Polityka wynagradzania pracowników Banku zawiera także szczególne uregulowania dotyczące wynagradzania pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku (zgodnie z zaleceniami Uchwały KNF nr 258/2011).

Tabela 32. Koszty wynagrodzeń w Banku

tys. PLN	I półrocze 2013 r.	I półrocze 2012 r.	Zmiana	
			tys. zł	%
Koszty wynagrodzeń	(191 861)	(194 801)	2 940	(1,5%)
- Wynagrodzenia zasadnicze	(168 133)	(165 198)	(2 935)	1,8%
- Pozostałe elementy wynagrodzeń podstawowych*	(6 312)	(1 922)	(4 390)	228,4%
- Nagrody i premie	(29 246)	(32 111)	2 865	(8,9%)
- Wynagrodzenia bezosobowe	(1 455)	(1 649)	193	(11,7%)
- Saldo rezerw na przyszłe zobowiązania*	13 286	6 079	7 207	118,6%
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników	(53 902)	(46 686)	(7 216)	15,5%
- Narzuty na wynagrodzenia	(40 568)	(39 816)	(752)	1,9%
- Świadczenia na rzecz pracowników	(2 331)	(3 251)	919	(28,3%)
- Odpis na restrukturyzację zatrudnienia	(2 370)	-	(2 370)	-
- Saldo rezerw na przyszłe zobowiązania*	(8 633)	(3 620)	(5 013)	138,5%
Koszty pracownicze ogółem	245 763	(241 497)	487 260	(201,8%)
Nagrody i premie jako % wynagrodzeń zasadniczych	17,4%	19,4%		(2,0%)

*Realizacja zobowiązań umownych, w związku ze zmianami w składzie Zarządu Banku

Na poziom kosztów wynagrodzeń zasadniczych w Banku w I półroczu 2013 r. wpływ miały uruchomione od 1 czerwca 2012 r. podwyżki wynagrodzeń zasadniczych, dedykowane dla najlepszych pracowników oraz ruchy kadrowe i realizowany proces zwolnień grupowych.

Wynagrodzenia zmienne (nagrody i premie) w Banku powiązane są z poziomem realizowanego przez Bank wyniku finansowego oraz realizacją celów indywidualnych pracowników.

Systemy motywacyjne

W Banku funkcjonują systemy motywacyjno-premiowe stanowiące połączenie trzech elementów: celów – odnoszących się do priorytetów wynikających ze strategii i planów finansowych Banku, wyników – czyli rezultatów pracy pracowników Banku oraz wysokości premii.

Systemy premiowe, dostosowane do specyfiki zadań realizowanych w obszarach: sprzedaży, wsparcia sprzedaży oraz ryzyka i wsparcia, oparte są przede wszystkim na formule Zarządzania przez Cele (Management by Objects – MbO) co oznacza powiązanie indywidualnego wynagrodzenia premiowego z poziomem i jakością wykonania określonego zadania. System koncentruje się na określaniu zadań - celów, które wyznaczają kierunek rozwoju całej organizacji, a następnie są kaskadowo rozpisywane na cele poszczególnych jednostek organizacyjnych i indywidualnych pracowników.

W Banku funkcjonuje także odrębny system premii określający zasady przyznawania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego, w tym premii, dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku. Przyjęte rozwiązanie stanowi jednocześnie element wdrożenia przepisów Uchwały KNF nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 r.

Szkolenia i rozwój

W I półroczu 2013 roku działalność szkoleniowa koncertowała się na ścisłej współpracy z biznesem, wspierając realizację celów strategicznych Banku poprzez rozwój umiejętności i kompetencji pracowników. Szkolenia prowadzone były zarówno w formie stacjonarnej jak i w formule e-learningu. Liczba uczestników szkoleń ogółem wyniosła 15 794.

Główne obszary szkoleń w I półroczu 2013 r. to:

- Kontynuacja działań podnoszących świadomość kultury ryzyka w Banku, zwłaszcza w obszarach ryzyka kredytowego i operacyjnego oraz compliance.
- Szkolenia podnoszące poziom wiedzy produktowej dla pracowników sieci sprzedaży.
- Szkolenia z obszaru bankowości osobistej - mające na celu przygotowanie doradców BO do pełnienia roli oraz przygotowujące przedstawicieli oddziałów podległych do obsługi klientów segmentu VIP.

- Kontynuacja realizacji projektu „Po pierwsze klient” współfinansowanego ze środków EFS - szkolenia mające na celu wdrażanie standardów obsługi klienta.
- Szkolenia z obszaru procesów kredytowych dla pracowników bankowości biznesowej – mające na celu dostosowanie kompetencji kredytowych w związku ze zmianami organizacyjnymi oraz zmianami w procesach.
- Budowanie zaawansowanych kompetencji sprzedażowych w ramach wdrażania nowego modelu sprzedaży – roczny kompleksowy program rozwoju High Achiever dla doradców instytucjonalnych – Dużych Przedsiębiorstw.

Bank kontynuował realizację II edycji Programu Rozwoju Potencjału „Prestiż”, którego celem jest identyfikowanie i rozwój pracowników z najwyższym potencjałem, w kierunkach menedżerskich i eksperckich.

Programy stażowe i praktyki

Bank oferuje praktyki i programy stażowe studentom, absolwentom wyższych uczelni oraz uczniom szkół średnich. W I połowie 2013 r. praktyki odbyło 130 osób. Bank nawiązał współpracę ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego, podpisując umowę, w oparciu o którą przyjął w celu odbycia stażu studentów rekomendowanych przez uczelnię. Dla grupy tej opracowano specjalny program obejmujący działania rozwojowe, mające na celu podniesienie kompetencji absolwentów.

Wzorem lat ubiegłych Bank kontynuuje realizację programu praktyk letnich skierowanego do grupy ok. 100 studentów i absolwentów wyższych uczelni. W tym roku po raz pierwszy z myślą o szczególnie uzdolnionej młodzieży wiejskiej, stworzony został program stażowy dla absolwentów „Klasy BGŻ” realizowany we współpracy z obszarem biznesu oraz Fundacją BGŻ.

Budowa wizerunku instytucji jako pożądanego pracodawcy (employer branding)

W I półroczu 2013 r. Bank realizował działania związane z budową wizerunku pracodawcy i współpracą z zewnętrznym rynkiem pracy. W 2013 r. Bank znalazł się ponownie na liście najlepszych pracodawców wyróżnionych w rankingu Universum TOP 100 Ideal Employer for Students.

8.9. INFORMATYKA

W pierwszym półroczu 2013 r. w obszarze IT wydano 24,26 mln PLN na inwestycje. W tym okresie zrealizowano (zakończono) 5 projektów. W realizacji pozostawało 29 projektów.

Najważniejsze przedsięwzięcia:

- Wdrożenie integracji pomiędzy systemem CRM i systemem obsługi wniosków kredytowych dla klientów detalicznych rozszerzającej zakres danych wniosków kredytowych i danych o klientach.
- Wdrożenie systemu zarządzania tożsamością uprzywilejowaną oraz zasad i mechanizmów integralności danych w spoczynku i podczas ich wymiany dla wybranych systemów płatniczych.
- Dostosowanie systemów bankowych do obsługi rozliczeń w ramach systemu Sorbnet2 w związku z wycofaniem przez NBP systemu Sorbnet.
- Wdrożenie nowego modułu systemu kartowego w celu zintegrowania generowania PIN-ów i przygotowania danych do zapisu ścieżki magnetycznej.
- Wdrożenie aplikacji do automatycznej generacji tabeli kursów walut.
- Migracja aplikacji środowiska SWIFT na platformę wirtualną.
- Wdrożenie nowego przepływu pracy (workflow) dla bankowości detalicznej.
- Wdrożenie nowego systemu do zarządzania dokumentami prawnymi.

9. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

9.1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O.

Spółka została utworzona w 1999 r. do prowadzenia działalności w przedmiocie:

- nabywania i zbywania nieruchomości oraz ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach,
- prowadzenia inwestycji budowlanych na nieruchomościach własnych i obcych,
- usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami i wynajem lokali,
- dzierżawienia, wydzierżawiania nieruchomości i najmu lokali,
- usług: wyceny nieruchomości zarządzania nieruchomościami oraz doradztwa nieruchomościowego (działalność agencji obsługi nieruchomości).

Według stanu na 30.06.2013 r. portfel inwestycyjny Spółki składał się z nieruchomości w postaci gruntu niezabudowanego we Wrocławiu-Marszowicach o powierzchni 48,4412 ha. Zgodnie z obowiązującym Miejskowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, nieruchomość przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową.

W I półroczu 2013 r. działania nadzorcze podejmowane w stosunku do spółki koncentrowały się na stworzeniu warunków do sprzedaży posiadanej nieruchomości.

Tabela 33. Podstawowe dane finansowe BFN Actus Sp. z o.o.

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012
Suma bilansowa	62 467,3	62 502,0	63 574,0
Inwestycje długoterminowe	62 301,0	62 301,0	63 401,0
Kapitał własny	17 937,5	18 975,4	20 899,4
w tym: wynik finansowy netto	(1 166,9)	(3 207,0)	(1 109,8)

9.2. BGŻ LEASING SP. Z O.O.

Spółka została założona w kwietniu 2007 r. jako spółka zależna od De Lage Landen International B.V. (Grupa Rabobank). Przedmiotem działalności Spółki jest oferowanie produktów leasingowych, w szczególności leasing maszyn, pojazdów oraz innych środków trwałych, a także pożyczek. W I połowie 2013 r. uruchomiono 824 umowy o łącznej wartości 190,70 mln PLN, w porównaniu z 951 umowami o wartości 309,16 mln zł uruchomionymi w pierwszym półroczu 2012 r.

W pierwszym półroczu 2013 r. Spółka odnotowała ujemny wynik finansowy, do czego przyczyniły się odpisy na należności od klientów z segmentu dużych przedsiębiorstw.

Tabela 34. Podstawowe dane finansowe BGŻ Leasing Sp. z o.o.

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012
Suma bilansowa	1 050 826	1 073 868	1 059 157
Należności netto z tytułu leasingu i pożyczek	941 423	954 922	941 848
Kapitał własny	91 462	94 144	92 985
w tym: wynik finansowy netto	(2 682)	(662)	(1 821)

10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

10.1. RYZYKO KREDYTOWE

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko niewywiązania się dłużnika z jego zobowiązań finansowych w określonym terminie, a więc w szczególności to ryzyko braku spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu, jak również ryzyko pogorszenia się sytuacji finansowej dłużnika, wpływające na wycenę i jakość aktywów banku.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank określa w cyklach rocznych wyznacza apetyt na ryzyko kredytowe jakie gotowy jest zaakceptować w związku z realizowaną strategią biznesową oraz obowiązującym planem finansowym. Apetyt na ryzyko kredytowe określany jest poprzez zestaw miar ryzyka w podziale na: sektory gospodarki, produkty, linie biznesowe oraz grupy (segmenty) klientów.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank realizuje działania w oparciu o bieżące analizy otoczenia makroekonomicznego oraz wewnętrzne analizy portfeli kredytowych. Zastosowane podejście umożliwia podejmowanie szybkich działań korygujących w przypadku pojawiania się niepokojących trendów w otoczeniu zewnętrznym, jak również w jakości lub strukturze portfela kredytowego. Aktywne zarządzanie ryzykiem kredytowym Bank realizuje m in. poprzez:

- stałe dostosowywanie polityki kredytowej oraz metod i narzędzi oceny i pomiaru ryzyka do zmieniających się warunków rynkowych,
- ścisły nadzór nad portfelem istniejących ekspozycji kredytowych.

Do najważniejszych działań realizowanych przez Bank w pierwszym półroczu 2013 r. należały:

- przegląd i aktualizacja apetytu na ryzyko
- przegląd i aktualizacja siatki kluczowych limitów ryzyka kredytowego i limitów koncentracji w celu bardziej efektywnego zarządzania ryzykiem portfelowym i ryzykiem koncentracji
- wdrożenie nowego modelu oceny zdolności płatniczej klientów instytucjonalnych prowadzących uproszczone formy sprawozdawczości
- opracowanie modelu risk base pricing dla klientów instytucjonalnych prowadzących uproszczone formy sprawozdawczości
- wprowadzenie nowych, ostrożnościowych zasad kredytowania klientów detalicznych ubiegających się o produkt hipoteczny (tzw. underwriting criteria),
- przegląd zasad zabezpieczania transakcji kredytowych, monitorowania zabezpieczeń oraz zakresu informacji gromadzonych o zabezpieczeniach w celu m. in. spełnienia wymogów wynikających z rekomendacji J i S Komisji Nadzoru Finansowego oraz bardziej efektywnego zarządzania przez Bank ryzykiem rezydualnym.

Struktura i jakość portfela kredytowego

Portfel kredytowy Banku charakteryzuje się wysokim i przejawiającym tendencję wzrostową udziałem kredytów o względnie bezpieczniejszym profilu ryzyka, tj. mieszkaniowych oraz dla rolników. Udział kredytów gotówkowych, charakteryzujących się podwyższonym ryzykiem strat kredytowych, jest względnie niski. W I półroczu 2013 r. zauważalnie zmniejszył się udział kredytów dla przedsiębiorstw, głównie w segmencie Dużych Przedsiębiorstw.

Tabela 35. Struktura portfela kredytowego

tys. PLN	30.06.2013		31.12.2012		30.06.2012	
	tys. zł	udział %	tys. zł	udział %	tys. zł	udział %
Kredyty i pożyczki brutto	27 115 879	100,0%	27 393 636	100,0%	26 281 469	100,0%
Mieszkaniowe	7 892 242	29,1%	7 600 490	27,7%	7 392 994	28,1%
– złotowe	4 680 710	17,3%	4 412 921	16,1%	3 952 628	15,0%
– walutowe	3 211 533	11,8%	3 187 570	11,6%	3 440 366	13,1%
Gotówkowe	896 939	3,3%	803 967	2,9%	781 264	3,0%
Pozostałe kredyty detaliczne	547 638	2,0%	570 321	2,1%	595 399	2,3%
Przedsiębiorcy indywidualni	1 547 611	5,7%	1 588 024	5,8%	1 578 366	6,0%
Rolnicy	6 581 514	24,3%	6 136 271	22,4%	5 730 495	21,8%
Przedsiębiorstwa	9 270 907	34,2%	10 286 739	37,6%	9 773 673	37,2%
Sektor budżetowy	286 585	1,1%	314 877	1,1%	307 252	1,2%
Pozostałe należności	92 443	0,3%	92 947	0,3%	122 026	0,5%

Wskaźnik udziału należności z rozpoznaną utratą wartości, w kredytach i pożyczkach brutto udzielonych klientom, pogorszył się z 7,1% na koniec 2012 r. do 7,9% na koniec I półrocza 2013 r. Przyczynił się do tego portfel hipoteczny (wzrost wskaźnika odpowiednio z 4,9% do 5,3%, głównie za sprawą kredytów z tzw. starego portfela w walucie obcej), lecz przede wszystkim portfel kredytów dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem rolników (wzrost odpowiednio z 9,1% do 11,6%, głównie w segmentach małych i średnich oraz mikroprzedsiębiorstw). Rosnący wskaźnik udziału należności, które utraciły wartość korespondował z pogorszeniem sytuacji makroekonomicznej oraz zahamowaniem wzrostu portfela w I półroczu 2013 r.

Poprawie uległa natomiast jakość pozostałych kredytów dla klientów detalicznych (spadek wskaźnika odpowiednio z 16,0% do 14,9%) oraz kredytów dla rolników (odpowiednio z 3,6% do 3,4%). Sektor rolny wykazuje się dobrą odpornością na dekoniunkturę gospodarczą.

Tabela 36. Jakość portfela kredytowego

tys. PLN	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012*	Zmiana w I półroczu		Zmiana r/r	
				tys. PLN	%	tys. PLN	%
Kredyty detaliczne	9 336 819	8 974 778	8 769 657	362 041	4,0%	567 162	6,5%
z rozpoznaną utratą wartości	634 487	593 540	478 976	40 947	6,9%	155 511	32,5%
udział %	6,8%	6,6%	5,5%		0,2%		1,3%
Kredyty instytucjonalne	17 779 060	18 418 858	17 511 812	(639 798)	(3,5%)	267 248	1,5%
z rozpoznaną utratą wartości	1 516 435	1 342 310	1 197 354	174 125	13,0%	319 081	26,6%
udział %	8,5%	7,3%	6,8%		1,2%		1,7%
w tym: rolnicy	6 581 514	6 136 271	5 730 495	445 243	7,3%	851 019	14,9%
z rozpoznaną utratą wartości	221 357	219 038	183 910	2 319	1,1%	37 447	20,4%
udział %	3,4%	3,6%	3,2%		(0,2%)		0,2%
Razem	27 115 879	27 393 636	26 281 469	(277 757)	(1,0%)	834 410	3,2%
z utratą wartości	2 150 922	1 935 850	1 676 330	215 072	11,1%	474 592	28,3%
udział %	7,9%	7,1%	6,4%		0,9%		1,6%

* Dane przed zmianą modelu oceny utraty wartości wprowadzoną w grudniu 2012 r.

Restrukturyzacja i windykacja wierzytelności wysokiego ryzyka

Prowadzona w I półroczu 2013 r. polityka restrukturyzacji i windykacji wierzytelności oparta była na kontynuacji głównych działań w zakresie:

- identyfikowania, negocjowania oraz wdrażania działań mających na celu maksymalizację spłat przez dłużników lub – tam gdzie możliwe – wdrożenie i monitorowanie działań naprawczych przedsiębiorstw dłużników prowadzących do uzdrowienia sytuacji ekonomiczno-finansowej, czego celem nadrzędnym jest zwrotne przekazanie dłużników do obsługi jednostek sprzedażowych,
- aktywnego monitoringu spraw upadłościowych i egzekucyjnych,
- sprzedaży części portfela kredytów niepracujących,
- optymalizacji podatkowej realizowanych strategii,
- identyfikowanie sygnałów wczesnego ostrzegania i podejmowanie działań (tam gdzie właściwe – we współpracy z jednostkami sprzedażowymi) ograniczających ryzyko potencjalnych strat,
- pomocy jednostkom biznesowym przy obsłudze kredytów zagrożonych,
- szkolenia kadry jednostek biznesowych oraz obszaru kredytowego celem podniesienia sprawności w zakresie identyfikacji sygnałów ostrzegawczych, pomocy przy poprawnym udzielaniu kredytów (w szczególności przy ustanawianiu zabezpieczeń, które obok spłat są drugim, głównym źródłem odzysku),
- doskonalenia organizacji, procedur i narzędzi w celu poprawy skuteczności realizowanych zadań.

Uzyskane w I półroczu 2013 r. spłaty portfela wierzytelności w łącznej wysokości 188 mln PLN (kapitał) były wynikiem prowadzonych egzekucji komorniczych, toczących się postępowań upadłościowych, zawartych z dłużnikami ugód cywilno- prawnych i realizowanych układów.

Liczba tytułów egzekucyjnych wystawionych przez Bank w I H 2013 r. 2012 r. dla kredytów korporacyjnych wyniosła 410szt., dla kredytów detalicznych 2 246szt.

Wartość zabezpieczeń w portfelu objętym restrukturyzacją lub windykacją kształtuje się następująco (w ujęciu wskaźnika LTV dla kredytów hipotecznych i zabezpieczonych hipotecznie):

- złotych instytucjonalnych – 49,1%,
- walutowych instytucjonalnych – 84,6%,
- złotych detalicznych – 80,6%,
- walutowych detalicznych – 119,4%.

Oznacza to stosunkowo odpowiedni poziom ustanowionych zabezpieczeń i jednocześnie ograniczanie ryzyka nieodzyskania należności. Wysoki wskaźnik LTV dla kredytów detalicznych walutowych wynika głównie ze wzrostu kursu waluty (CHF).

10.2. RYZYKO FINANSOWE

10.2.1. RYZYKO RYNKOWE

Działalność Banku jest podzielona na księgę handlową i bankową. Zmiany rynkowe stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodują zmiany wyceny wartości bieżącej tych ksiąg. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i ze względu na różny charakter ksiąg ryzyko to jest monitorowane oraz zarządzane osobno w każdej księdze. Ponadto warto zaznaczyć, że Bank zredukował do zera działalność akcyjną, którą prowadził przez Biuro Maklerskie.

Ryzyko rynkowe w księdze bankowej

Księga bankowa BGŻ S.A. składa się z dwóch części. Pierwsza z nich to ALM, którego zadaniem jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz płynnością długoterminową Banku. Natomiast drugą część księgi stanowi portfel Money Market będący centrum zarządzania płynnością krótkoterminową.

W skład ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Centrali Banku poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym tę księgę (instrumenty pochodne) oraz pozycje bezodsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne i prawne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Money Market obejmuje aktywa płynne oraz domknięcia części klientowskich transakcji pochodnych (głównie walutowych kontraktów terminowych). Celem transakcji pochodnych, które się znajdują w tym portfelu jest stabilizowanie kosztu finansowania, zaspokajanie potrzeb portfela ALM poprzez wykonywanie zewnętrznych transakcji rynkowych, zabezpieczanie przepływów pochodzących z transakcji klientowskich oraz dostosowywanie profilu ryzyka tego portfela do akceptowalnego poziomu.

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej jest osiąganie dodatkowych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka i w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego stosowanymi przez Bank w portfelu ALM są:

- luka terminów przeszacowania stopy procentowej,
- średni ważony czas trwania aktywów/pasywów i kapitału, tzw. „duration”;
- miary wrażliwości – określające wrażliwość wielkości finansowej – wyceny, przychodów odsetkowych, wartości ekonomicznej kapitału netto – na zmiany czynników ryzyka;
- IaR (Interest-at-Risk – wrażliwość wyniku odsetkowego);
- EaR (Equity-at-Risk – wrażliwość wartości bieżącej kapitału netto).

W portfelu Money Market, zgodnie z jego charakterem i przeznaczeniem, stosuje się miary analogiczne do stosowanych w księdze handlowej:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; Bank stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną macierzą wariancji-kowariancji i wykładniczym ważeniem obserwacji historycznych, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 miesiąc;
- analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne,
- BpV (basis point value) – wrażliwość ceny na równoległe przesunięcie krzywej rentowności.

Bank zarządza ryzykiem rynkowym księgi bankowej poprzez limitowanie miar ryzyka oraz stały monitoring ryzyka.

Sytuacja w I połowie 2013 r.

Według stanu na koniec czerwca 2013 r. wartość miary „duration”, tj. średni ważony okres do przeszacowania oprocentowania, dla aktywów bilansowych utrzymywała się na poziomie 2,9 miesiąca (na koniec 2012 r. 2,8 miesiąca), natomiast w przypadku pasywów bilansowych była równa 3,0 miesiąca (poprzednio 2,6 miesiąca). Duration kapitału netto w portfelu ALM zmniejszyła się z 5,2 miesiąca na koniec 2012 r. do 1,4 miesiąca na koniec czerwca 2013 r. Blisko 92% pozycji aktywnych i pasywnych posiadało termin przeszacowania mniejszy niż 6 miesięcy (na koniec 2012 r. było to 93%), natomiast blisko 53% aktywów i pasywów przeszacowuje się w ciągu miesiąca (poprzednio 59%).

Ryzyko odsetkowe (mierzone Interest at Risk, IaR) w pierwszym półroczu 2013 r. wzrosło, osiągając średnio 12,8 mln PLN dla scenariusza wzrostu stóp procentowych o 200 pb i 12,0 mln dla scenariusza spadku stóp o 200 pb, w porównaniu ze średnimi z poprzedniego półrocza, odpowiednio: 1,3 mln i 1,9 mln PLN (zmniejszenie wyniku odsetkowego w I półroczu nastąpiłoby w przypadku spadku stóp). Nadal jednak ryzyko to pozostawało na niskim poziomie w relacji do 12-miesięcznego wyniku odsetkowego (1 021,4 mln PLN za 2012 r.). Najważniejsze zmiany ekspozycji dotyczyły portfela papierów dłużnych, bazy depozytowej (nie odnawiane najdroższe depozyty negocjowane, rosnący wolumen lokat

progresywnych, stabilny poziom depozytów w BGŻOptima), przy gorszej od planowanej akcji kredytowej. Równocześnie na strukturę luki terminów przeszacowania oddziaływała skracająca się rezydualna zapadalność transakcji OIS zabezpieczających ryzyko odsetkowe w portfelu ALM.

Wrażliwości wyniku odsetkowego (IaR) kształtowały się na koniec I półrocza 2013 r. następująco (w nawiasach wartości według stanu na 31 grudnia 2012 r.):

- natychmiastowy wzrost stóp procentowych o 50 pb: wzrost wyniku odsetkowego Banku w okresie 1 roku o 13,7 mln PLN (spadek o 1,3 mln PLN),
- natychmiastowy spadek stóp procentowych o 50 pb: spadek wyniku odsetkowego Banku w okresie 1 roku o 14,6 mln PLN (wzrost o 3,5 mln PLN),
- stopniowe podnoszenie stóp procentowych o 200 pb w ciągu 1 roku: wzrost wyniku odsetkowego o 27,6 mln PLN (spadek o 4,0 mln PLN),
- stopniowe obniżanie stóp procentowych o 200 pb w ciągu 1 roku: spadek wyniku odsetkowego o 29,0 mln PLN (wzrost o 8,8 mln PLN).

Ekspozycja portfela Money Market była zdominowana przez pozycje 7-dniowych bonach skarbowych NBP (utrzymywane na potrzeby zarządzania krótkoterminową płynnością Banku) oraz transakcje Swap procentowy (OIS i IRS – kształtowanie ekspozycji, zabezpieczenie ryzyka cenowego) i swap walutowy (FX Swap – finansowanie Banku w walutach obcych). Wykorzystanie limitu VaR wyniosło średnio w pierwszym półroczu 2013 r. 60%, w porównaniu z 42% w poprzednim półroczu.. W ujęciu walutowym największy udział miały ekspozycje w PLN (ponad 45 % całkowitej wrażliwości mierzonej BPV, 70% w II półroczu 2012 r.), oraz USD (23%) i EUR, CHF.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym. Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych, stóp procentowych, cen papierów dłużnych itp.), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank nie ma otwartej pozycji na opcjach walutowych oraz towarowych, dlatego ryzyko rynkowe w portfelu transakcji opcyjnych nie występuje.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego stosowanymi przez Bank w ramach księgi handlowej są:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; BGŻ S.A. stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną macierzą wariancji-kowariancji i wykładniczym ważeniem obserwacji historycznych, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 dzień dla księgi handlowej;
- analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne, analizy typu expected shortfall (oczekiwana wartość straty powyżej przedziału ufności) i max-loss (najwyższa możliwa strata w oparciu o znaną historię zmian czynników rynkowych);
- BpV (basis point value) – wrażliwość ceny na równoległe przesunięcie krzywej rentowności;
- miary nominalne – m.in. wielkość pozycji walutowej w ciągu dnia i na koniec dnia, nominal papierów wartościowych;
- ograniczenia niepieniężne – m.in. dopuszczalne rodzaje instrumentów, walut i par walutowych, maksymalne zapadalności, minimalny rating kredytowy dla nabywanych papierów dłużnych;
- poziom maksymalnie akceptowanych strat – tzw. limity stop-loss, dla różnych przedziałów czasowych (dzień, miesiąc, rok) na poziomie portfeli i podportfeli.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku ustanawiane są limity apetytu na ryzyko IR VaR i FX VaR, limity testów warunków skrajnych, limity wrażliwości BpV i innych miar. Wykorzystanie wszystkich limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Sytuacja w I połowie 2013 r.

Pod koniec 2012 r. nastąpił przegląd limitów księgi handlowej, najważniejsze zmiany dotyczyły zwiększenia limitu delta (BPV) dla PLN i EUR przy niezmiennych limitach VaR i stress test. Wyższe limity obowiązują od początku 2013 r., w tym czasie weszła w życie również rozszerzona lista scenariuszy testów warunków skrajnych (dodane standardowe scenariusze Grupy Rabobank).

Wyższe limity delta wraz ze zwiększonymi zmiennościami obserwowanymi na głównych czynnikach ryzyka (krzywe swap PLN, OIS PLN, GOVT PLN, przyczyniły się do wysokiego poziomu wykorzystania limitu VaR w portfelu handlowym. Profil ryzyka stopy procentowej portfela podlegał stopniowym zmianom, przez większość dni półrocza pozycja w rządowych papierach dłużnych nie przekraczała 1 mld PLN (dominowały papiery dłużne o niskim ryzyku cenowym), przeważały z kolei pozycje w swapach procentowych, ich dodatnia wrażliwość stanowiła przeciwwagę dla pozycji w obligacjach. W konsekwencji najczęściej portfel handlowy był ekspozycyjny na scenariusz spadku stóp procentowych. Ryzyko walutowe pozostawało na niskim poziomie, aktywność koncentrowała się na EUR i w mniejszym stopniu USD, głównie w wyniku działalności klientowskiej, ekspozycja walutowa banku przez większość półrocza była redukowana na koniec dnia.

Miara ekspozycji portfela handlowego Banku na ryzyko cenowe – wartość zagrożona (VaR) utrzymywała się w I półroczu 2013 r. na średnim poziomie 75% limitu (w poprzednim półroczu: 70%), przy czym prawie w całości wynikało to z ekspozycji na stopę procentową. VaR dla ryzyka stopy procentowej stanowił średnio 77% limitu (75%), a dla ryzyka walutowego – 16% (7%) limitu. W I półroczu wystąpiło jedno przekroczenie limitu VaR dla ryzyka stopy procentowej, o 3%.

Ryzyko płynności i ocena jakości i stabilności źródeł finansowania

Bank utrzymywał przez całe półrocze rok wysoki poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na poziomie zabezpieczającym w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów. Nadwyżka aktywów płynnych ponad minimalny wymagany limit wyniosła na koniec czerwca 2013 r. 2,16 mld PLN.

Według stanu na koniec pierwszego półrocza 2013 r. nadwyżka źródeł finansowania spoza rynku międzybankowego ponad saldo kredytów wyniosła 4,89 mld PLN, a nadwyżka depozytów stabilnych nad portfelem kredytowym wyniosła 1,61 mld PLN.

Bank korzystając z bardzo korzystnej sytuacji płynnościowej rozpoczął proces optymalizacji źródeł finansowania. W wyniku tego procesu Bank nie rolował najdroższych depozytów oraz zastąpił wolumeny mniej stabilne wolumenami o wyższej stabilności. Dzięki temu stabilność źródeł finansowania Banku wzrosła w pierwszej połowie 2013 r. do poziomu 89,3% – głównie dzięki niższej niż dotychczas fluktuacji sald depozytów detalicznych oraz BGŻOptimy (wzrost stabilności do poziomu 93,3%), wzrostowi stabilności środków zdeponowanych przez klientów z segmentów małych i średnich oraz mikroprzedsiębiorstw (wyłączając migrację między poszczególnymi produktami), osadom środków dużych przedsiębiorstw i jednostek budżetowych, wydłużeniu certyfikatów depozytowych oraz również za sprawą kredytu w CHF od Rabobanku.

10.3. RYZYKO OPERACYJNE

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego Bank włącza także ryzyko braku zgodności w tym ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

10.4. RYZYKO PRAWNE

Sytuacja procesowa w 2013 r. w zakresie spraw odszkodowawczych oraz pracowniczych wykazywała stabilność i nie generowała istotnego ryzyka prawnego dla Banku. Według stanu na 30.06.2013 r. nie

wystąpiły postępowania sądowe lub przed organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności BGŻ S.A., których wartość stanowiła co najmniej 10% kapitałów własnych BGŻ S.A.

11. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

W I połowie 2012 r. Bank dokonał przeglądu i aktualizacji strategii na lata 2010-2014 oraz jej wydłużenia do roku 2016. Strategia została przyjęta przez Radę Nadzorczą w dniu 21 czerwca 2012 r.

Zgodnie ze strategią BGŻ będzie nadal rozwijać się jako bank uniwersalny specjalizujący się w obsłudze sektora rolno-spożywczego. Z perspektywy klienta, BGŻ chce być bankiem budującym trwałe relacje, postrzeganym jako odpowiedzialny partner i zaangażowanym w lokalne społeczności definiowane jako ośrodki z 20-150 tys. mieszkańców.

W obszarze bankowości uniwersalnej strategia przewiduje dalsze umacnianie pozycji Banku w bankowości detalicznej poprzez poszerzenie oferty produktowej oraz pozyskanie klientów z segmentu klasy średniej (w tym poprzez alternatywne kanały dystrybucji) w celu zapewnienia finansowania dla podstawowych segmentów swojej działalności. Bank będzie kontynuował rozwój sieci placówek, chociaż będzie on ograniczony w porównaniu z poprzednimi latami i prowadzony w średniej wielkości miastach, w których BGŻ jest już obecny i cieszy się mocną pozycją.

Bank będzie koncentrował się również na dalszym wzroście działalności w zakresie obsługi małych i średnich oraz mikro-przedsiębiorstw na rynkach lokalnych.

W zakresie bankowości na rzecz sektora rolno-spożywczego Bank zamierza umacniać swoją pozycję lidera w oparciu o ofertę produktową oraz model obsługi dopasowane do potrzeb tego rynku.

Realizacji założeń strategicznych służyć będzie szereg wewnętrznych projektów i inicjatyw, obejmujących między innymi rozwój tradycyjnych i wirtualnych kanałów dystrybucji, optymalizację procesów wewnętrznych oraz funkcji wsparcia dla działalności biznesowej. Szczególna waga jest przywiązywana do rozwoju systemów zarządzania relacjami z klientami (CRM), poprawy efektywności operacyjnej oraz doskonalenia zarządzania potencjałem ludzkim.

Strategia zakłada również niezbędne dokapitalizowanie Banku, w efekcie którego osiągnięty zostanie docelowy współczynnik wypłacalności na poziomie 12%.

Zarówno Zarząd, jak i Akcjonariusze Banku, są przekonani o długoterminowym potencjale rynku bankowego w Polsce i będą kontynuować swoje zaangażowanie w przyszły rozwój BGŻ S.A.

12. ISTOTNE ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ

24 lipca 2013 r. Rada Nadzorcza zmieniła uchwałę nr 5/2013 w sprawie powołania do Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. i uchyliła powierzenie Pani Monice Nachyła Wiceprezesowi Banku pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu. Jednocześnie Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie obowiązków Prezesa Panu Gerardus Embrechts Pierwszemu wiceprezesowi Zarządu Banku oraz postanowiła o rozpoczęciu procesu rekrutacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu

.....
Gerardus Cornelis Embrechts
Pierwszy wiceprezes Zarządu
p.o. Prezesa Zarządu

.....
Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

.....
Andrzej Sieradz
Wiceprezes Zarządu

.....
Monika Nachyła
Wiceprezes Zarządu

.....
Johannes Gerardus Beuming
Wiceprezes Zarządu

.....
Dariusz Odzioba
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Sass
Wiceprezes Zarządu

.....
Magdalena Legęć
Wiceprezes Zarządu

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2013 r.